

ՆԷԵՄԻԱՅԻ ԳԻՐԸԸ

1

Աքաղիայի որդիին՝ Նէեմիայի խօսքերը.–

Ըստդ եւ ամսուան մէջ, **Արտաշէս թագաւորին** քսաներորդ տարին, երբ ես Շուշան մայրաքաղաքն էի, **2** եղբայրներէս մէկը՝ Անանի **՝** Հրէաստանէն եկաւ, ինք եւ **քանի մը** մարդիկ: Անոնց հարցուցի ազատուած – գերութենէն ճողոպրած – Հրեաներուն ու երուսաղէմի մասին: **3** Ինծի պատասխանեցին. «Գերութենէն ճողոպրած մնացորդը գաւառին մէջ մեծ ձախորդութեան ու նախատինքի մէջ է. երուսաղէմի պարիսպը **քանդուած է, եւ անոր դռները կրակով այրուած են**»:

4 Երբ այս խօսքերը լսեցի՝ նստայ, լացի, ու **քանի մը** օր սգացի: Ապա ծոմ պահելով երկինքի Աստուծոյն **՝** աղօթեցի **5** եւ ըսի. «Ո՛վ **՝**Տէր, երկինքի՝ Աստուած, մեծ ու ահեղ Աստուած, որ ուխտը կը պահես եւ կարեկից կ'ըլլաս քեզ սիրողներուն ու քու պատուիրաններդ պահողներուն. կ'աղերսեմ, **6** քու ականջներդ թող ուշադիր ըլլան եւ աչքերդ բաց ըլլան, որպէսզի լսես ծառայիդ աղօթքը, որ **ամէն** օր՝ ցերեկ ու գիշեր **քեզի կը մատուցանեմ**», քու ծառաներուդ՝ Իսրայէլի որդիներուն՝ համար, խոստովանելով Իսրայէլի որդիներուն մեղքերը՝ որոնք քեզի դէմ **՝** գործեցինք: **Արդարեւ թէ՛** ես եւ թէ՛ իմ հօրս տունը մեղանջեցինք. **7** քու դէմդ չարիք գործեցինք, ու քու ծառայիդ՝ Մովսէսի **՝** տուած պատուիրաններդ, կանոններդ եւ **՝** դատավճիռներդ չպահեցինք: **8** **Սակայն** կ'աղերսեմ, յիշէ՛ այն խօսքը որ քու ծառայիդ՝ Մովսէսի **՝** ըսիր. «**Եթէ** ուխտագանգ ըլլաք՝ ձեզ ժողովուրդներուն մէջ պիտի ցրուեմ. **9** իսկ **եթէ** ինծի վերադառնաք եւ իմ պատուիրաններս պահէք ու զանոնք գործադրէք, ձեզմէ աքսորուածները՝ նոյնիսկ **եթէ** երկինքի ծայրը ըլլան, զանոնք անկէ պիտի հաւաքեմ եւ այն տեղը պիտի տանիմ՝ որ ընտրեցի իմ անունս հոն բնակեցնելու համար»: **10** Անոնք քու մեծ կարողութեամբդ եւ ուժեղ ձեռքովդ ազատած ծառաներդ ու ժողովուրդդ են: **11** Ուստի հիմա, ո՛վ **՝**Տէր, կ'աղերսեմ, քու ականջդ թող ուշադիր ըլլայ ծառայիդ աղօթքին եւ քու անունէդ վախճալէն ախորժող ծառաներուդ աղօթքին. ծառադ այսօր թող յաջողի, ու գթութիւն **գտնել** տուր անոր այս մարդուն առջեւ»: Արդարեւ ես թագաւորին մատուակն էի:

ՆԷՆՄԻԱ Կ'ԵՐԹԱՅ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

- ^ա Կամ՝ Յուդայէն
- ^բ Եբր.՝ պատռուած
- ^գ Եբր.՝ առջեւ աղօթեցի
- ^դ Եբր.՝ Եհովա
- ^ե Եբր.՝ քու առջեւդ կ'աղօթեմ
- ^զ Եբր.՝ մեղանջեցինք
- ^է Եբր.՝ պատուիրած
- ^ը Կամ՝ սովորութիւններդ
- ^թ Եբր.՝ պատուիրեցիր՝ ըսելով

2

Նիսան ամսուան մէջ, Արտաշէս թագաւորին քսաներորդ տարին, անոր առջեւ գինի կար: Գինին առի ու թագաւորին տուի. անոր ներկայութեան բնաւ տրտում եղած չէի: **2** Թագաւորը ինծի ըսաւ. «Ինչո՞ւ երեսդ տրտում է, քանի հիւանդ չես. ատիկա ուրիշ բան չէ, բայց միայն սիրտի տրտմութիւն»:^ա Ես յոյժ շատ վախցայ: **3** Այն ատեն թագաւորին պատասխանեցի. «Թագաւորը յաւիտեան ապրի. ի՞նչպէս երեսս տրտում չըլլայ, երբ իմ հայրերու գերեզմաններուն տեղը եղող քաղաքը ակերուած է, ու կրակը սպառած է անոր դռները»:^բ Թագաւորը ինծի ըսաւ. «Ատոր համար ինձմէ ի՞նչ կը թխնդրես»:^գ Այն ատեն երկինքի Աստուծոյն աղօթեցի **5** ու թագաւորին պատասխանեցի. «Եթէ թագաւորին «հաճելի է, ու եթէ քու ծառայդ առջեւդ շնորհք գտաւ», զիս Հրէաստան դրկէ, իմ հայրերու գերեզմաններուն քաղաքը, որպէսզի զայն կառուցանեմ»:^դ Թագաւորը ինծի ըսաւ (թագուհին ալ անոր քով նստած էր). «Ո՞րչափ ժամանակ պիտի տեւէ քու ուղեւորութիւնդ, ու ե՞րբ պիտի վերադառնաս»:^ե Թագաւորին հաճելի եղաւ որ զիս դրկէ. ես ալ անոր ժամանակ մը տորոշեցի: **7** Յետոյ թագաւորին ըսի. «Եթէ թագաւորին հաճելի է, ինծի նամակներ թող տրուին՝ Գետին միւս կողմը եղող կուսակալներուն համար, որպէսզի զիս անցընեն՝ մինչեւ որ Հրէաստան հասնիմ. **8** նամակ մըն ալ՝ Ասափի համար, որ թագաւորին «անտառին պահապանն է, որպէսզի ինծի փայտ տայ՝ Աստուծոյ տան քովի միջնաբերդին դռները, քաղաքին պարիսպը եւ իմ էբնակելիք տունս՝ կերտելու համար»:^զ Թագաւորը խնդրածներս ինծի տուաւ, որովհետեւ իմ Աստուծոյս բարի ձեռքը վրաս էր:

9 Ուստի Գետին միւս կողմի կուսակալներուն գացի, եւ թագաւորին նամակները անոնց տուի. թագաւորը ինծի հետ զօրապետներ ու ձիաւորներ դրկած էր: **10** Երբ Որոնացի Սանաբադատ եւ ամմոնացի ծառան՝ Տուբիա լսեցին, չափազանց դժգոհեցան որ մարդ մը եկած է Իսրայէլի որդիներուն բարօրութիւն թրեւելու համար: **11** Երուսաղէմ հասայ ու հոն երեք օր մնացի:

12 Յետոյ գիշերը կանգնեցայ, ես եւ ինծի հետ փոքրաթիւ մարդիկ. ո՛չ մէկուն իմացուցած էի ինչ որ իմ Աստուծոս սիրտիս մէջ դրած էր՝ որպէսզի Երուսաղէմի համար ընեմ. իմ հեծած անասունէս գատ՝ ինծի հետ ուրիշ անասուն չկար: **13** Գիշերը դուրս ելայ՝

^ա Եբր.՝ տոււնը

^բ Եբր.՝ փնտռես

^գ Եբր.՝ լաւ

^դ Եբր.՝ երեսիդ լաւ եղաւ

^ե Եբր.՝ տուի

^զ Եբր.՝ ծառաստանին

^է Եբր.՝ մտնելիք

^զ Եբր.՝ գերաններով միացնելու

^ը Եբր.՝ փնտռելու

^թ Եբր.՝ եղայ

Ձորի դռնէն, Վիշապի աղբիւրին առջեւէն, դէպի Աղբի դուռը, եւ Երուսաղէմի ^հքանդուած պարիսպներն ու կրակէն սպառած դռները զննեցի: **14** Յետոյ Աղբիւրի դուռը եւ Թագաւորին աւազանը անցայ, բայց տակս եղող անասունին համար անցնելու տեղ չկար: **15** Ուստի՝ գիշերուան մէջ՝ ձորէն բարձրացայ, պարիսպը զննեցի, ապա վերադարձայ. Ձորի դռնէն մտայ, եւ **այսպէս իմ տեղս** վերադարձայ: **16** Ատենակալները իմ ո՛ւր երթալս կամ ի՛նչ ընելս չգիտցան. մինչեւ այդ ատեն ոչինչ իմացուցած էի Հրեաներուն, կամ քահանաներուն, կամ ազնուականներուն, կամ ատենակալներուն, եւ կամ մնացեալներուն՝ որոնք գործը կը կատարէին:

17 Յետոյ անոնց ըսի. «Դուք կը տեսնէք այն ձախորդութիւնը՝ որուն մէջ ենք, թէ ի՛նչպէս Երուսաղէմ աներուած է, եւ անոր դռները կրակով այրուած են: Եկէ՛ք, Երուսաղէմի պարիսպը կառուցանե՛նք, որպէսզի ա՛լ նախատինքի մէջ չըլլանք»: **18** Անոնց պատմեցի թէ ի՛նչպէս իմ Աստուծոյս բարի ձեռքը վրաս եղած էր, նաեւ թագաւորին ինծի ըսած խօսքերը: Անոնք ալ ըսին. «Կանգնի՛նք ու կառուցանե՛նք», եւ իրենց ձեռքերը ուժովցուցին **այս բարի գործին** համար:

19 Բայց երբ Որոնացի Սանաբաղատ, ամմոնացի ծառան՝ Տուբիա եւ արաբ Գեսամ լսեցին, մեզ ծաղրեցին, ու մեզ արհամարհելով՝ ըսին. «Այս ի՞նչ գործ է՝ որ կ'ընէք. միթէ ըմբոստանա՞լ կ'ուզէք թագաւորին դէմ»: **20** Անոնց պատասխանեցի. «Երկինքի Աստուածը՝ ի՛նք մեզի յաջողութիւն պիտի տայ: Մենք՝ անոր ծառաները՝ պիտի կանգնինք ու կառուցանենք, իսկ դուք Երուսաղէմի մէջ բաժին, իրաւունք եւ յիշատակ չունիք»:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՐԻՍՊԻՆ ԾԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

3

Եղիասիբ քահանայապետն ու անոր քահանայ եղբայրները կանգնեցան եւ Ոչխարներու դուռը կառուցանեցին. զայն սրբացուցին ու անոր փեղկերը ^ատեղադրեցին. զայն մինչեւ Մէայի աշտարակը սրբացուցին, մինչեւ Անանայէլի աշտարակը: **2** Անոր քով Երիքովի մարդիկը կառուցանեցին, եւ անոնց քով Իմրիի որդին՝ Ջաքուր կառուցանեց: **3** Սենաայի որդիները կառուցանեցին Ձուկերու դուռը. զայն ^բկերտեցին եւ անոր փեղկերը, կղպանքն ու նիգերը տեղադրեցին: **4** Անոնց քով Ակկուսի որդիին՝ Ուրիայի որդին՝ Մերամոթ նորոգեց. անոնց քով Մասիգեբէլի որդիին՝ Բարաքիայի որդին՝ Մեսուղամ նորոգեց. անոնց քով Բաանայի որդին՝ Սադովկ նորոգեց: **5** Անոնց քով Թեկուացիները նորոգեցին. բայց անոնց երեւելիները իրենց Տէրոջ ծառայելու համար իրենց վիզը ^գչծռեցին: **6** Փասէի որդին՝ Յովիադա ու Բասողիայի որդին՝ Մեսուղամ նորոգեցին Հին դուռը. զայն կերտեցին եւ անոր փեղկերը, կղպանքն ու նիգերը տեղադրեցին: **7** Անոնց քով՝ Գաբաւոնացի Մելատիա, Մերոնոթացի Յադոն, եւ Գաբաւոնի ու Մասփայի մարդիկը նորոգեցին՝ մինչեւ Գետին այս կողմը եղող կուսակալին գահը: **8** Անոր քով ոսկերիչներէն Հարհայիայի որդին՝ Ոզիէլ նորոգեց. անոր քով ^դբուրագործներէն **մէկուն** որդին՝ Անանիա նորոգեց. բայց

^հ Եբբ.՝ պատռուած

^ա Եբբ.՝ կայնեցուցին

^բ Եբբ.՝ գերաններով միացուցին

^գ Եբբ.՝ չբերին

^դ Այսինքն՝ բոյրեր շինողներէն

ՆԷՆՄԻԱՅԻ ԳԻՐԸԸ

Երուսաղէմը թողուցին՝ մինչեւ Լայն պարիսպը: **9** Անոնց քով Ովրի որդին՝ Հռափայիա նորոգեց, Երուսաղէմի կէս շրջանին իշխանաւորը: **10** Անոնց քով եւ իր տան դիմաց՝ Հարումափի որդին՝ Յեդայիա նորոգեց. անոր քով Ասաբանիայի որդին՝ Զետտուս նորոգեց: **11** Հարիմի որդին՝ Մեղքիա ու Փահաթ-Մովաբի որդին՝ Ասուբ նորոգեցին **պարիսպին** միւս բաժինը եւ Փուռերու աշտարակը: **12** Անոր քով Երուսաղէմի կէս շրջանին իշխանաւորը, Ալոհէսի որդին՝ Սեղղում նորոգեց, ինք եւ իր աղջիկները: **13** Անոն ու Զանովի բնակիչները նորոգեցին Չորի դուռը. զայն կառուցանեցին եւ անոր փեղկերը, կղպանքն ու նիգերը տեղադրեցին. պարիսպէն հազար կանգուն **կառուցանեցին՝** մինչեւ Աղբի դուռը: **14** Բեթաքարմայի շրջանին իշխանաւորը, Ռեքաբի որդին՝ Մեղքիա նորոգեց Աղբի դուռը, եւ անոր փեղկերը, կղպանքն ու նիգերը տեղադրեց: **15** Մասփայի շրջանին իշխանաւորը, Զոլոգէի որդին՝ Սեղղում նորոգեց Աղբիլի դուռը. զայն կառուցանեց ու ծածկեց, եւ անոր փեղկերը, կղպանքն ու նիգերը տեղադրեց. նաեւ թագաւորին պարտէզին մօտ եղող Սիլովայի աւազանին պարիսպը **կառուցանեց**, մինչեւ Դաւիթի քաղաքէն իջնող աստիճանները: **16** Անկէ ետք՝ Բեթսուրի կէս շրջանին իշխանաւորը, Ազբուբի որդին՝ Նէեմիա նորոգեց մինչեւ Դաւիթի գերեզմաններուն դիմաց, մինչեւ Կարուեստական աւազանը ու մինչեւ Բեթաքարմային:

ՊԱՐԻՍՊԻՆ ՎՐԱՅ ԱԾԽԱՏՈՂ ՂԵՒՏԱՅԻՆԵՐԸ

17 Անկէ ետք Ղեւտացիները նորոգեցին.— Բանիի որդին՝ Հնէում. անոր քով Կէիլայի կէս շրջանին իշխանաւորը՝ Ասաբիա իր շրջանը նորոգեց: **18** Անկէ ետք անոնց եղբայրները նորոգեցին.— Կէիլայի կէս շրջանին իշխանաւորը, Ենադադի որդին՝ Բաւայի: **19** Անոր քով Մասփայի իշխանաւորը, Յեսուի որդին՝ Եզեր նորոգեց միւս բաժինը, **այսինքն՝ պարիսպին** դարձուածքը, որ զինարանի զառիվերին դիմաց է: **20** Անկէ ետք Զաբբայի որդին՝ Բարուբ «փուլթով նորոգեց միւս բաժինը, **պարիսպին** դարձուածքէն մինչեւ Եղիասիբ քահանայապետին տան դուռը: **21** Անկէ ետք, Ակկուսի որդիին՝ Ուրիայի որդին՝ Մերամոթ նորոգեց միւս բաժինը, Եղիասիբի տան դռնէն մինչեւ Եղիասիբի տան ծայրը:

ՊԱՐԻՍՊԻՆ ՎՐԱՅ ԱԾԽԱՏՈՂ ԶԱՀԱՆԱՆԵՐԸ

22 Անկէ ետք Կաշտաբնակ քահանաները նորոգեցին: **23** Անկէ ետք Բենիամին եւ Ասուբ իրենց տուներուն առջեւ նորոգեցին. անկէ ետք Անանիայի որդիին՝ Մասսիայի որդին՝ Ազարիա իր տան դիմաց նորոգեց: **24** Անկէ ետք Ենադադի որդին՝ Բանուի նորոգեց միւս բաժինը, Ազարիայի տունէն մինչեւ **պարիսպին** դարձուածքը, մինչեւ անկիւնը: **25** Ոզայի որդին՝ Փաղաղ **նորոգեց պարիսպին** դարձուածքին ու թագաւորին վերի տան դուրսի աշտարակին դիմաց, որ բանտի բակին քով է. անոր ետեւէն Փարոսի որդին՝ Փադայիա **նորոգեց: 26** Ուփաղ բնակող Լաթանայիմները **նորոգեցին** մինչեւ արեւելեան կողմը եղող Զուրի դրան եւ դուրսի աշտարակին դիմաց:

ՈՒՐԻՇ ԾԻՆՈՂՆԵՐ

^Կ Եբբ.՝ շինուած

^Գ Եբբ.՝ բորբոքումով

^Է Եբբ.՝ դաշտի մարդիկ

27 Անկէ ետք Թեկուացիները նորոգեցին միւս բաժինը, դուրսի մեծ աշտարակին դիմաց, մինչեւ Ոփաղի պարիսպը: 28 Ձիերու դռնէն վեր՝ քահանաները նորոգեցին, իւրաքանչիւրը իր տան դիմաց: 29 Անկէ ետք Եմմերի որդին՝ Սաղովկ իր տան դիմաց նորոգեց. անկէ ետք Սեքենիայի որդին՝ Սեմայիա նորոգեց, արեւելեան դրան պահապանը: 30 Անկէ ետք Սեղեմիայի որդին՝ Անանիա ու Սեղեփի վեցերորդ որդին՝ Անոն նորոգեցին միւս բաժինը: Անկէ ետք Բարաքիայի որդին՝ Մեսուղամ իր մթերանոցին դիմաց նորոգեց: 31 Անկէ ետք Սարեփիի որդին՝ Մեղքիա նորոգեց, մինչեւ Նաթանայիմներուն ու Վաճառականներուն տունը՝ Մափկաթի դրան դիմաց, եւ մինչեւ անկիւնին Քառիվերը: 32 Ոսկերիչներն ու վաճառականները նորոգեցին անկիւնի զառիվերէն մինչեւ Ոչխարներու դուռը:

ՆԷՆՍԻԱ ԿԸ ՅԱՂԹԷ ԻՐ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐՈՒՆ

4

Երբ Սանաբաղատ լսեց թէ մենք պարիսպը կը կառուցանենք, բորբոքեցաւ, շատ գրգռուեցաւ եւ Հրեաները ծաղրեց: 2 Իր եղբայրներուն ու Սամարիայի զօրագունդին առջեւ խօսեցաւ՝ ըսելով. «Ի՞նչ կը շինեն այս տկար Հրեաները. միթէ պիտի յօռլատրե՞նք անոնց: Միթէ զո՞հ պիտի մատուցանեն. այսօ՞ր պիտի աւարտեն: Միթէ այրուած քարերը փիլատակներու դէզերէն պիտի վերակենդանացնեն»: 3 Ամմոնացի Տուբիա, որ անոր քով էր, ըսաւ. «Եթէ նոյնիսկ աղուէս մը ելլէ անոնց կառուցանածին վրայ, անոնց քարէ պարիսպը պիտի քանդէ»:

4 Ո՛վ մեր Աստուածը, լսէ՛, որովհետեւ արհամարհուեցանք. անոնց նախատինքը իրենց գլո՛ւխը վերադարձուր, ու զանոնք գերութեան երկրի մէջ կողոպուտի՛ մատնէ: 5 Անոնց անօրէնութիւնը մի՛ ծածկեր, եւ քու առջեւէդ անոնց մեղքը թող չջնջուի, քանի որ կառուցանողներուն առջեւ քեզ գրգռեցին:

6 Մենք պարիսպը կառուցանեցինք, եւ ամբողջ պարիսպը մինչեւ կէսը րհասաւ. արդարեւ ժողովուրդը գործելու սիրտ ունէր:

7 Երբ Սանաբաղատ, Տուբիա, Արաբները, Ամմոնացիներն ու Ազովտացիները լսեցին թէ Երուսաղէմի պարիսպներուն նորոգութիւնը կը յառաջանայ եւ ճեղքուածքները սկսած են խցուիլ, շատ բորբոքեցան, 8 ու բոլորը միասին դաւադրեցին՝ որ գան, Երուսաղէմի դէմ պատերազմին, եւ անոր վնասեն: 9 Բայց մենք մեր Աստուծոյն աղօթեցինք, եւ անոնցմէ պաշտպանուելու համար՝ ցերեկ ու գիշեր անոնց դէմ պահակագունդ մը դրինք: 10

² Կամ՝ ոսկերիչի

³ Կամ՝ վերնատունը

⁴ Եբր.՝ թողո՞ւն

⁵ Եբր.՝ հողի

⁶ Եբր.՝ պատռէ

⁷ Եբր.՝ կապուեցաւ

⁸ Եբր.՝ անոնց երեսէն

⁹ Եբր.՝ կայնեցուցինք

Սակայն Յուդա ըսաւ. «Բեռնակիրներուն ոյժը ^էտկարացաւ, եւ փլատակները շատ են. մենք պիտի չկարենանք պարիսպը կառուցանել»։ **11** Իսկ մեր թշնամիները կ'ըսէին. «Պիտի չգիտնան ու չտեսնեն, մինչեւ որ մենք անոնց մէջ մտնենք, զանոնք մեռցնենք եւ **անոնց** գործը դադրեցնենք»։ **12** Բայց անոնց քով բնակող Հրեաները մեզի եկան ու տասը անգամ մեզի ըսին. «Բոլոր տեղերէն, ուր որ **ալ** դառնաք, մեր վրայ **պիտի յարձակին**»։

13 Ուստի ^ըցած տեղերը՝ պարիսպին ետեւը, **ճաւ** ^ըբարձր տեղերը ժողովուրդը ^ժտեղաւորեցի՝ իրենց գերդաստաններուն համեմատ **բաժնելով**. իրենց սուրերով, նիզակներով եւ աղեղներով տեղաւորեցի։ **14** Զննեցի, ապա կանգնեցայ եւ ազնուականներուն, ատենակալներուն ու մնացեալ ժողովուրդին ըսի. «Անոնցմէ մի՛ վախնաք. յիշեցէ՛ք Տէրը՝ որ մեծ ու ահեղ է, եւ պատերազմեցէ՛ք ձեր եղբայրներուն, որդիներուն, աղջիկներուն, կիներուն ու տուններուն համար»։

15 Երբ մեր թշնամիները լսեցին թէ մենք տեղեակ ենք եւ Աստուած իրենց ծրագիրը ձախողեցուցեր է, մենք բոլորս պարիսպը **կառուցանելու** վերադարձանք, ամէն մէկը իր գործին։ **16** Այդ օրէն ի վեր իմ սպասաւորներուս կէսը գործը կը կատարէր, **միւս** կէսն ալ նիզակներ, վահաններ, աղեղներ եւ զրահներ կը բռներ. իսկ իշխանաւորները Յուդայի ամբողջ տան ետեւն էին։ **17** Պարիսպը կառուցանողները, բեռնակիրներն ու բեռցնողները, **իւրաքանչիւրը** իր մէկ ձեռքով գործը կը կատարէր, իսկ միւս **ձեռքով**՝ զէնքը կը բռներ։ **18** Կառուցանողներէն իւրաքանչիւրը՝ իր սուրը մէջքը կապած կը գործէր, ու շեփորահարը իմ քովս էր։ **19** Ազնուականներուն, ատենակալներուն ու մնացեալ ժողովուրդին ըսի. «**Այս** գործը մեծ եւ ընդարձակ է, իսկ մենք պարիսպին վրայ ցրուած ենք՝ իրարմէ հեռու։ **20** **Ուստի** այն տեղը՝ ուրկէ շեփորին ձայնը լսէք, հո՛ն հաւաքուեցէ՛ք՝ մեր քով. մեր Աստուա՛ծը պիտի պատերազմի մեզի համար»։ **21** **Այսպէս մեր** գործը կը կատարէինք. ժողովուրդին կէսը նիզակներ կը բռներ, արշալոյսին ^իծագելէն մինչեւ աստղերուն ^ծերեւնալը։ **22** Այդ ատեն ալ ժողովուրդին ըսի. «Իւրաքանչիւրը իր սպասաւորին հետ Երուսաղէմի մէջ թող գիշերէ, որպէսզի գիշերը մեզի համար պահակագունդ ունենանք, ու ցերեկը գործեն»։ **23** Ո՛չ ես, ո՛չ ալ իմ եղբայրներս, սպասաւորներս, եւ ինծի հետեւող պահակագունդին մարդիկը, ամենեւին մեր հագուստները չէինք հաներ. իւրաքանչիւրը իր զէնքը **ունէր**՝ ⁴աջ ձեռքին մէջ՝»։

ԱՂՔԱՏԻՆ ՀԱՐՍՏԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

- ^է Եբբ.՝ գայթեցաւ
- ^ը Եբբ.՝ ստորին
- ^ը Կամ՝ չոր
- ^ժ Եբբ.՝ կայնեցուցի
- ^ի Կամ՝ թուրը
- ^լ Եբբ.՝ անոնց
- ^ի Եբբ.՝ բարձրանալէն
- ^ծ Եբբ.՝ ելլելը
- ⁴ Կամ՝ ջուրի երթալու ատեն

5

Ժողովուրդին **մարդիկը** եւ անոնց կիները իրենց հրեայ եղբայրներուն դէմ մեծ աղաղակ **բարձրացուցին: 2** Ոմանք կ'ըսէին. «Մենք, մեր որդիներն ու աղջիկները բազմաթիւ ենք. **կ'ուզենք** ցորեն ստանալ, որպէսզի ուտենք եւ ապրինք»: **3** Ոմանք ալ կ'ըսէին. «Մենք մեր արտերը, այգիներն ու տուները գրաւի կը դնենք, որպէսզի ցորեն ստանանք սովի ատեն»: **4** Իսկ ուրիշներ կ'ըսէին. «Թագաւորին հարկ **տալու** համար՝ մեր արտերը եւ այգիները գրաւի դնելով՝ դրամ փոխ առինք: **5** Թէպէտ մեր մարմինը մեր եղբայրներուն մարմինին պէս է, **ու** մեր որդիները՝ անոնց որդիներուն պէս, ահա՛ մենք մեր որդիներն ու աղջիկները ստրկութեան կը մատնենք», եւ **արդէն** մեր աղջիկներէն ^բստրկուհիներ կան. մեր ձեռքը կարող չէ **զանոնք փրկել**, որովհետեւ ուրիշներ ունին մեր արտերն ու այգիները»:

6 Երբ անոնց աղաղակը եւ այս խօսքերը լսեցի, շատ բորբոքեցայ: **7** ^դՄիտքիս մէջ խորհելէ ետք՝ ազնուականներն ու ատենակալները յանդիմանեցի, եւ անոնց ըսի. «Դուք բոլորդ ալ ձեր եղբայրներէն վաշխ կ'առնէք»: Յետոյ անոնց ^եշուրջ մեծ բազմութիւն մը հաւաքեցի՝ **8** եւ անոնց ըսի. «Մենք ^զհեթանոսներուն ծախուած մեր հրեայ եղբայրները գնեցինք՝ մեր կարողութեան համեմատ, իսկ դուք նոյնիսկ ձեր եղբայրները կը ծախէք. անոնք մեզի՞ պիտի ծախուէին»: Անոնք ալ լռեցին ու ^էչկրցան պատասխանել: **9** Նաեւ ըսի. «Ինչ որ կ'ընէք՝ լաւ չէ. մեր Աստուծոյն վախով ընթանալու չէ՞ք, որպէսզի մեզի թշնամի եղող ազգերէն չնախատուինք: **10** Ես ալ, **ու** իմ եղբայրներս եւ սպասաւորներս ալ **կրնայինք** վաշխով դրամ ու ցորեն փոխ տալ անոնց. **ուստի** այժմ ^բշնորհե՛նք **անոնց** այս պարտքը»: **11** Ուրեմն ա՛յսօր իսկ անոնց վերադարձուցէք անոնց արտերը, այգիները, ձիթաստաններն ու տուները. նաեւ հարիւրերորդը **պահանջեցէք** այն դրամին, ցորենին, քաղցուին եւ իւղին, որ անոնց վաշխով փոխ տուած էք»: **12** Անոնք պատասխանեցին. «Պիտի վերադարձնենք, ու անոնցմէ **ռչինջ** պիտի պահանջենք: Ինչպէս ըսիր՝ այնպէս պիտի ընենք»: Այն ատեն քահանաները կանչեցի եւ անոնց երդում ընել տուի՝ որ այս խոստումը գործադրեն: **13** Նաեւ ^բվերարկուս թօթուցի եւ ըսի. «Ո՛վ որ այս խոստումը ^զչգործադրէ, իր տունէն ու վաստակէն Աստուած այսպէս թող թօթուէ. այսպէս թող թօթուի եւ պարպուի»: Ամբողջ համախմբումը ըսաւ. «Ամէն», ու Տէրը գովաբանեց. եւ ժողովուրդը այս խոստումը գործադրեց:

^ա Եբր.՝ արտերուն եւ այգիներուն վրայ

^բ Եբր.՝ իբր ստրուկ կը նուաճենք

^գ Եբր.՝ նուաճուածներ

^դ Եբր.՝ Սիրտիս

^ե Եբր.՝ դէմ մեծ համախմբում մը դրի

^զ Եբր.՝ ազգերուն

^է Եբր.՝ պատասխան չգտան

^բ Եբր.՝ թողունք անոնց այս վաշխը

^բ Եբր.՝ ծոցս

^զ Եբր.՝ չհաստատէ

ՆԷՆՄԻԱՅԻ ԱՆՇԱՀԱՄԵՆԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

14 Այն օրէն ի վեր՝ երբ ^hնշանակուեցայ անոնց կուսակալ ըլլալու Յուդայի երկրին մէջ, Արտաշէս թագաւորին քսաներորդ տարիէն մինչեւ երեսուներկրորդ տարին, տասներկու տարի՝ ո՛չ ես, ո՛չ ալ իմ եղբայրներս կուսակալի ռոճիկը առինք՝: 15 Բայց ինձմէ առաջ եղող նախկին կուսակալները ժողովուրդին ծանրութիւն կ'ըլլային, եւ անոնցմէ հաց ու գինի կ'առնէին՝ քառասուն սիկղ արծաթէն գատ. անոնց սպասաւորներն ալ ժողովուրդին վրայ կը տիրէին: Բայց ես այնպէս չըրի՝ Աստուծմէ վախճալով: 16 Նաեւ այս պարիսպին գործին փարեցայ. մենք արտ չգնեցինք, եւ իմ բոլոր սպասաւորներս հոն հաւաքուած էին՝ այդ գործին համար: 17 Հրեաներէն ու ատենակալներէն հարիւր յիսուն հոգի իմ սեղանէս կ'ուտէին, նաեւ շրջակայ ազգերէն մեզի եկողները: 18 Ինչ որ ամէն օր ինձի համար կը պատրաստուէր՝ սա՛ էր.— արջառ մը, ու վեց ընտիր ոչխար. թռչնազգիներ ալ կը պատրաստուէին ինձի համար, ու տասը օրը անգամ մը՝ առատութեամբ ամէն տեսակ գինի: Հակառակ այս բոլորին՝ կուսակալի ռոճիկը չպահանջեցի, որովհետեւ այս ժողովուրդին ստրկութիւնը ծանր էր: 19 Ո՛վ իմ Աստուածս, յիշէ՛ զիս բարիքի համար՝ այս ժողովուրդին բոլոր ըրածներուս համեմատ:

ԴԱԻՐ ՆԷՆՄԻԱՅԻ ԴԵՄ

6

Երբ Սանաբաղատ, Տուբիա, արաբ Գեսամ եւ մեր միւս թշնամիները լսեցին թէ ես պարիսպը կառուցանեցի ու հոն ո՛չ մէկ ճեղքուածք մնաց, (թէպէտ մինչեւ այդ ատեն դռներուն փեղկերը տեղադրած չէի.) 2 Սանաբաղատ ու Գեսամ ինձի մարդ ղրկեցին եւ ըսին. «Եկո՛ւր, Ովնովի դաշտին գիւղերուն մէջ իրարո՛ւ հանդիպինք»: Բայց անոնք ինձի չարիք ընել կը խորհէին: 3 Անոնց պատգամաւորներ ղրկեցի՝ որ ըսեն. «Ես մեծ «գործով մը զբաղած եմ», ու չեմ կրնար իջնել: Ինչո՞ւ գործը դադրի, երբ զայն թողում ու ձեզի իջնեմ»: 4 Անոնք ինձի չորս անգամ այսպիսի պատգամ ղրկեցին. ես ալ անոնց նոյն կերպով պատասխանեցի: 5 Յետոյ Սանաբաղատ հինգերորդ անգամ ինձի ղրկեց իր սպասաւորը՝ նոյն պատգամով, ու ձեռքը բաց նամակով մը, 6 որուն մէջ սա՛ գրուած էր. «Ազգերուն մէջ լսուեցաւ ու Գեսամ ալ կ'ըսէ թէ դուն ու Հրեաները ըմբոստանալ կը խորհիք. ասոր համար կը կառուցանես պարիսպը, եւ այս խօսքերուն համաձայն՝ դո՛ւն պիտի ըլլաս անոնց թագաւորը: 7 Նաեւ մարգարէներ ^pնշանակած ես, որպէսզի քեզ երուսաղէմի մէջ Հրեաստանի թագաւոր հռչակեն: Հիմա այս խօսքերը ^qթագաւորին պիտի հաղորդուին՝. ուրեմն եկո՛ւր որ միասին խորհրդակցինք»: 8 Ուստի անոր մարդ ղրկեցի՝ որ ըսէ. «Այդպիսի բան եղած չէ՝ ինչպէս կ'ըսես. հապա ատոնք դուն ^rքեզմէ կը հնարես»: 9

^h Երբ.՝ ինձի պատուիրեց

ⁱ Երբ.՝ հացը կերանք

^u Երբ.՝ գործ մը կը կատարեմ

^p Երբ.՝ կայնեցուցած

^q Երբ.՝ թագաւորէն պիտի լսուին

^r Երբ.՝ սիրտէդ

(Արդարեւ իրենք բոլորն ալ կ'ուզէին մեզ վախցնել՝ ըսելով. «Անոնց ձեռքերը գործէն պիտի թուլնան, եւ ան պիտի չկատարուի»: Ուստի հիմա, **ո՛վ Տէր**, ուժովցո՛ւր իմ ձեռքերս:)

10 Յետոյ Մետաբէլի որդիին՝ Դաղայիայի որդիին՝ Սեմայիայի տունը գացի: Ան **տան մէջ** փակուած էր, եւ ըսաւ. «Իրարո՛ւ հանդիպինք Աստուծոյ տունը, տաճարին մէջ, ու գոցե՛նք տաճարին դռները, որովհետեւ քեզ սպաննելու պիտի գան. անոնք գիշերը պիտի գան՝ քեզ սպաննելու»: **11** Ես ալ պատասխանեցի. «Միթէ ինծի պէս մարդը կը փախչի^օ. Եւ ո՞վ կայ ինծի պէս՝ որ տաճարը մտնէ ապրելու համար. չեմ մտներ»: **12** ^ԵԱրդարեւ հասկցայ թէ Աստուած զինք դրկած չէր, հապա այս մարգարէութիւնը **ինքնիրմէ** խօսեցաւ ինծի դէմ, որովհետեւ Տուբիա եւ Սանաբաղատ զինք վարձած էին: **13** Զինք վարձած էին՝ որպէսզի վախնամ, այդպէս ընելով՝ մեղանչեմ, ու իրենք **պատճառ** մը ունենան զիս անուանարկելու եւ նախատելու: **14** Ո՛վ իմ Աստուածս, յիշէ՛ Տուբիան ու Սանաբաղատը՝ այս իրենց արարքներուն համեմատ, նաեւ Նովադիա մարգարէուհին ու զիս վախցնող միւս մարգարէները:

ԳՈՐԾԻՆ ՎԵՐՋԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

15 Պարիսպը իլով **ամսուան** քսանհինգերորդ **օրը** ակարտեցաւ, յիսուներկու օրուան մէջ: **16** Երբ մեր բոլոր թշնամիները լսեցին, մեր շրջակայ բոլոր ազգերը վախցան. շատ ^Գնուաստացան, եւ հասկցան թէ այս գործը մեր Աստուծոյն **օգնութեամբ** կատարուեցաւ:

17 Այդ օրերը Տուբիայի շատ նամակներ ^Էկ'երթային Յուդայի ազնուականներէն. Տուբիայէն ալ **նամակներ** կու գային անոնց: **18** Արդարեւ Հրէաստանէն շատեր անոր հետ երդումով միաբանած էին, քանի որ ան Արահեան Սեքենիայի փեսան էր, եւ անոր որդին՝ Յոհանան, Բարաքիայի որդիին՝ Մեսուղամի աղջիկը առած էր **իբր կին**: **19** Նաեւ իմ առջեւ անոր բարերարութիւնները կը պատմէին, ու խօսքերս անոր ^Ըկը հաղորդէին՝: Տուբիա **ինծի** նամակներ կը դրկէր՝ զիս վախցնելու համար:

7

Երբ պարիսպը կառուցանուեցաւ եւ **դռներուն** փեղկերը տեղադրեցի, դռնապանները, երգողներն ու Ղեւտացիները նշանակուեցան: **2** Եղբայրս՝ Անանիս, եւ միջնաբերդին իշխանաւորը՝ Անանիան (որ հաւատարիմ մարդ մըն էր, ու շատերէն աւելի կը վախնար Աստուծմէ) Երուսաղէմի վրայ ^Մնշանակեցի, **3** եւ անոնց ըսի. «Երուսաղէմի դռները թող չբացուին՝ մինչեւ որ արելը տաքնայ: **Դռներուն** փեղկերը ^Բձեր ներկայութեան թող գոցեն ու նիգերը դնեն: Երուսաղէմի բնակիչներէն պահապաններ թող ^Գնշանակեն,

^օ Եբր.՝ Ահա՛

^Գ Եբր.՝ ինկան իրենց աչքերուն

^Է Եբր.՝ կը շատնային

^Ը Եբր.՝ դուրս կը հանէին

^Մ Եբր.՝ պատուիրեցի

^Բ Եբր.՝ անոնց

^Գ Եբր.՝ կայնեցնեն

իւրաքանչիւրը իր պահակագունդին մէջ եւ իւրաքանչիւրը իր տան առջեւ»:

4 Զաղաքը ընդարձակ ու մեծ էր, բայց մէջի ժողովուրդը փոքրաթիւ էր, եւ տուները կառուցանուած չէին: 5 Իմ Աստուածս սիրտիս մէջ դրաւ որ ազնուականները, ատենակալներն ու ժողովուրդը հաւաքեմ, որպէսզի ազգահամարի մէջ արձանագրուին: Առաջին անգամ գերութենէն Երուսաղէմ բարձրացողներուն ազգաբանութեան մէկ գիրքը գտայ, եւ անոր մէջ հետեւեալը գրուած գտայ.

ՏԱՐԱԳՐՈՒԹԵՆԷՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՂՆԵՐՈՒՆ ՅԱՆԿԸ

(Եզր. 2. 1-70)

6 «Ահա՛ւասիկ գաւառին ղբնակիչները՝ որոնք գերութենէն՝ վերադարձան, այսինքն՝ տարագիրներուն որդիները – Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զանոնք Բաբելոն փոխադրած էր – որոնք Երուսաղէմ ու Հրէաստան վերադարձան, իւրաքանչիւրը՝ իր քաղաքը: 7 Անոնք Զօրաբաբելի, Յեսուի, Նէմիայի, Ազարիայի, Ռամիայի, Նաեմանիի, Մուրթբէի, Բաղասանի, Մասփարաթի, Բագուէի, Նաւումի ու Բաանայի հետ եկան: Ահա՛ւասիկ Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոց թիւը.– 8 Փարոսի որդիները՝ երկու հազար հարիւր եօթանասուներկու հոգի էին, 9 Սափատիայի որդիները՝ երեք հարիւր եօթանասուներկու, 10 Արահի որդիները՝ վեց հարիւր յիսուներկու, 11 Փահաթ-Մովաբի որդիները՝ Յեսուի ու Յովաբի որդիներէն՝ երկու հազարութ հարիւր տասնութ, 12 Եղամի որդիները՝ հազար երկու հարիւր յիսունչորս, 13 Զաթուի որդիները՝ ութ հարիւր քառասունհինգ, 14 Զաքքայի որդիները՝ եօթը հարիւր վաթսուն, 15 Բանուիի որդիները՝ վեց հարիւր քառասունութ, 16 Բեբայիի որդիները՝ վեց հարիւր քսանութ, 17 Ազգադի որդիները՝ երկու հազար երեք հարիւր քսաներկու, 18 Ադոնիկամի որդիները՝ վեց հարիւր վաթսունեօթը, 19 Բագուէի որդիները՝ երկու հազար վաթսունեօթը, 20 Ադիմի որդիները՝ վեց հարիւր յիսունհինգ, 21 Ատերի որդիները՝ Եգեկիայէն՝ իննսունութ, 22 Հասումի որդիները՝ երեք հարիւր քսանութ, 23 Բեսէիի որդիները՝ երեք հարիւր քսանչորս, 24 Արիփի որդիները՝ հարիւր տասներկու, 25 Գաբաւոնի որդիները՝ իննսունհինգ, 26 Բեթլեհէմի ու Նետոփայի մարդիկը՝ հարիւր ութսունութ, 27 Անաթովթի մարդիկը՝ հարիւր քսանութ, 28 «Ազամօթի տան» մարդիկը՝ քառասուներկու, 29 Կարիաթարիմի, Կեփիրայի ու Բերովթի մարդիկը՝ եօթը հարիւր քառասուներեք, 30 Ռամայի ու Գաբայի մարդիկը՝ վեց հարիւր քսանմէկ, 31 Մաքմասի մարդիկը՝ հարիւր քսաներկու, 32 Բեթէլի ու Գայիի մարդիկը՝ հարիւր քսաներեք, 33 միւս Նաբաւի մարդիկը՝ յիսուներկու, 34 միւս Եղամի որդիները՝ հազար երկու հարիւր յիսունչորս, 35 Հարիմի որդիները՝ երեք հարիւր քսան, 36 Երիքովի որդիները՝ երեք հարիւր քառասունհինգ, 37 Ղովդի, Ադիդի եւ Ովնովի որդիները՝ եօթը հարիւր քսանմէկ, 38 Սենաայի որդիները՝ երեք հազար ինը հարիւր երեսուն:

39 «Զահանները.– Յեսուի տունէն՝ Յեդայիայի որդիները՝ ինը հարիւր եօթանասուներեք հոգի էին, 40 Եմմերի որդիները՝ հազար յիսուներկու, 41 Փասուրի որդիները՝ հազար երկու հարիւր քառասունեօթը, 42 Հարիմի որդիները՝ հազար տասնեօթը:

43 «Ղեւտացիները.– Ովդուիայի որդիներէն՝ Յեսուի եւ Կադմիէլի որդիները՝ եօթանասունչորս հոգի էին:

⁷ Եբր.՝ որդիները

⁸ Եբր.՝ բարձրացան

⁹ Կամ՝ Բեթազամօթի

44 «Երգողները.— Ասափի որդիները հարիւր քառասունութ հոգի էին:

45 «Դռնապանները.— Սեղդումի որդիները, Ատերի որդիները, Տեղմոնի որդիները, Ակկուբի որդիները, Ատիտայի որդիները, Սուբայի որդիները՝ հարիւր երեսունութ հոգի էին:

46 «Նաթանայիմները.— Սիայի որդիները, Ասուփայի որդիները, Տաբաւթի որդիները,

47 Կերոսի որդիները, Սիայի որդիները, Փադոնի որդիները, 48 Ղաբանայի որդիները, Ագաբայի որդիները, Սաղամէի որդիները, 49 Անանի որդիները, Գեդդէլի որդիները, Գահարի որդիները, 50 Ռէայիայի որդիները, Ռասինի որդիները, Նեկոդայի որդիները, 51 Գազամի որդիները, Ոզայի որդիները, Փասէի որդիները, 52 Բասիի որդիները, Մովանիմի որդիները, Նեփուսիմի որդիները, 53 Բակբոկի որդիները, Ակուփայի որդիները, Արուրի որդիները, 54 Բասադոթի որդիները, Սէիդայի որդիները, Արսայի որդիները, 55 Բարկոսի որդիները, Սիսարայի որդիները, Թամայի որդիները, 56 Նեսիայի որդիները, Ատեփայի որդիները. 57 Սողոմոնի ծառաներուն որդիները, Սոտէի որդիները, Սոփերաթի որդիները, Փարեդայի որդիները, 58 Յեղայի որդիները, Դերկոնի որդիները, Գեդդէլի որդիները, 59 Սափատիայի որդիները, Ատտիլի որդիները, Փաքարաթ-Ասեբայիմի որդիները, Ամոնի որդիները. 60 բոլոր Նաթանայիմներն ու Սողոմոնի ծառաներուն որդիները երեք հարիւր ինսուններկու հոգի էին»:

61 Ահա՛ւասիկ Թեղմեղայէ, Թեղարսայէ, Զերուբէ, Ադդոնէ ու Եմմերէ Եփրատարձողները, որոնք իրենց Քնահապետութիւնը եւ իրենց զարմը չկրցան ապացուցանել, **Այսինքն՝** իսրայէլէն ըլլալը.— 62 Դաղայիայի որդիները, Տուբիայի որդիներն ու Նեկոդայի որդիները՝ վեց հարիւր քառասուններկու հոգի. 63 նաեւ քահանաներէն՝ Աբայիայի որդիները, Ակկուսի որդիները, Բերգելիի որդիները, որ Գաղաադացի Բերգելիի աղջիկներէն կին առնելով՝ անոնց անունով կոչուեցաւ: 64 Ասոնք իրենց ազգահամարի արձանագրութիւնը փնտռեցին, բայց չգտնուեցաւ. ուստի քահանայութենէ արգիլուեցան՝ իբր զանմաքուր, 65 եւ ՚Կառավարիչը անոնց ըսաւ. «Մինչեւ որ Ուրիմով ու Թումիմով քահանայ մը չելլէ, անոնք ամենասուրբ բաներէն թող չուտեն»:

66 Համախմբումը քառասուններկու հազար երեք հարիւր վաթսուն հոգի էր՝ բոլորը միասին, 67 բացի անոնց ծառաներէն եւ աղախիսիներէն, որոնք եօթը հազար երեք հարիւր երեսունեօթը հոգի էին. անոնց մէջ երկու հարիւր քառասունհինգ երգիչներ ու երգչուհիներ ալ կային: 68 Անոնց ձիերը՝ եօթը հարիւր երեսունվեց, ջորիները՝ երկու հարիւր քառասունհինգ, 69 ուղտերը՝ չորս հարիւր երեսունհինգ, եւ էջերը՝ վեց հազար եօթը հարիւր քսան հատ էին:

70 ՚Նահապետներէն ոմանք գործին համար **ընծայ** տուին: Կառավարիչը հազար դրամ ոսկի, յիսուն կոնք ու հինգ հարիւր երեսուն քահանայական պատմունճան տուաւ գանձին: 71 Նահապետներէն **ոմանք** գործի գանձին քսան հազար դրամ ոսկի ու երկու հազար երկու

⁵ Այսինքն՝ տաճարին ծառայութեան ընծայուածները

⁶ Եբր.՝ բարձրացողները

⁷ Այսինքն՝ հայրերուն տունը

⁸ Եբր.՝ զգուելի

⁹ Կամ՝ Աթարսաթան

¹⁰ Այսինքն՝ Հայրերու գլխաւորներէն

հարիւր մնաս արծաթ տուին: **72** Մնացեալ ժողովուրդին տուածներն էին՝ քսան հազար դրամ ոսկի, երկու հազար մնաս արծաթ եւ վաթսուներօթը քահանայական պատմունան: **73** Քահանաները, Ղեւտացիները, դռնապաններն ու երգողները, ժողովուրդէն եղողները, Նաթանայիմները եւ ամբողջ Իսրայէլը իրենց քաղաքներուն մէջ բնակեցան:

Երբ եօթներորդ ամիսը հասաւ, Իսրայէլի որդիները իրենց քաղաքներուն մէջ **հաստատուած** էին:

ԵԶՐԱՍ ԿԸ ԿԱՐԴԱՅ ՕՐԷՆԸԸ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

8

Ամբողջ ժողովուրդը մէկ մարդու պէս հաւաքուեցաւ Ջուրի դրան առջեւի հրապարակը, ու Եզրաս դպիրին ըսին որ Մովսէսի Օրէնքին գիրքը բերէ, որ Տէրը Իսրայէլի «տուեր էր: **2** Եօթներորդ ամսուան առաջին օրը, Եզրաս քահանան Օրէնքի **գիրքը** համախմբումին առջեւ բերաւ, **ուր կային** մարդիկ, կիներ, ու բոլոր **իրենց** լսածը ^բհասկցողները: **3** Ջուրի դրան առջեւի հրապարակին մէջ՝ զայն առտուընէ մինչեւ կէսօր կարդաց մարդոց, կիներուն եւ հասկցողներուն առջեւ. ամբողջ ժողովուրդը իր ականջները Օրէնքի գիրքին **ուշադիր էին**: **4** Եզրաս դպիրը փայտէ՝ ^գբեմի մը վրայ կայնած էր, որ **այդ** ^դառիթով շինած էին: Անոր աջ կողմը կայնած էին՝ Մատաթիա, Սեմա, Անանիա, Ուրիա, Զեղկիա ու Մասսիա, իսկ ձախ կողմը՝ Փաղայիա, Միսայէլ, Մեղքիա, Հասում, Ասբադանա, Զաքարիա **ու** Մեսուդամ: **5** Եզրաս գիրքը բացաւ ամբողջ ժողովուրդին աչքերուն առջեւ, որովհետեւ ինք ամբողջ ժողովուրդէն բարձր էր. երբ զայն բացաւ, ամբողջ ժողովուրդը ոտքի ելաւ: **6** Այն ատեն Եզրաս օրհնեց մեծ Աստուածը՝ Եհովան, եւ ամբողջ ժողովուրդը պատասխանեց. «Ամէ՛ն. ամէ՛ն», իրենց ձեռքերը վերցնելով: Յետոյ իրենց դէմքը մինչեւ գետին խոնարհեցուցին ու Տէրոջ երկրպագեցին: **7** Յետու, Բանի, Սարաբիա, Յամին, Ակկուբ, Սաբեթա, Ովդիա, Մասսիա, Կովդիտա, Ազարիա, Յովզաբադ, Անան, Փաղայիա եւ Ղեւտացիները ժողովուրդին կը հասկցնէին Օրէնքը. ժողովուրդը իր ^ետեղը **կայնած** էր: **8** Անոնք Աստուծոյ Օրէնքին գիրքը յստակօրէն կարդացին, եւ իմաստը տալով կարդացուածը հասկցուցին:

9 Նէեմիա, որ ^զԿառավարիչն էր, Եզրաս քահանան **ու** դպիրը, եւ ժողովուրդին սորվեցնող Ղեւտացիները ամբողջ ժողովուրդին ըսին. «Այս օրը Տէրոջ՝ ձեր Աստուծոյն ^զսուրբ է, ուստի մի՛ սգաք ու մի՛ լաք»: արդարեւ ամբողջ ժողովուրդը կու լար՝ երբ Օրէնքին խօսքերը կը լսէր: **10** Նաեւ անոնց ըսաւ. «Գացէ՛ք, ^բհամե՛ղ կերակուրներ՝ կերէք

^ա Եբր.՝ պատուիրած
^բ Այսինքն՝ հասկնալու կարողութիւն ունեցողները
^գ Եբր.՝ աշտարակի
^դ Եբր.՝ պատճառով
^ե Եբր.՝ կայանը
^զ Կամ՝ Աթարսաթան
^է Կամ՝ սրբացուած
^բ Եբր.՝ պարա՛րտ բաներ

եւ քաղցր **ըմպելիներ** խմեցէք, ու բաժիններ ղրկեցէք անոնց՝ որ ոչինչ պատրաստ ունին, քանի որ այս օրը մեր Տէրոջ սուրբ է: Մի՛ վշտանաք, որովհետեւ Տէրոջ ուրախութիւնը ձեր ^բգօրութիւնն է»: **11** Այն ատեն Ղեւտացիները ամբողջ ժողովուրդը լռեցուցին՝ ըսելով. «Լո՛ւռ կեցէք, որովհետեւ ասիկա սուրբ օր է, ու մի՛ վշտանաք»: **12** Ուստի ամբողջ ժողովուրդը գնաց ուտելու, խմելու, բաժիններ ղրկելու եւ մեծ ուրախութիւն ընելու, որովհետեւ իրենց բացատրուած խօսքերը հասկցան:

ՏԱՂԱԻԱՐՆԵՐՈՒ ՏՕՆԸ

13 Երկրորդ օրը՝ ամբողջ ժողովուրդին նահապետները, քահանաներն ու Ղեւտացիները եզրաս դպիրին քով հաւաքուեցան, որպէսզի Օրէնքին խօսքերը հասկնան: **14** Օրէնքի **գիրքին** մէջ գրուած գտան թէ Տէրը Մովսէսի ^դմիջոցով պատուիրեր էր որ եօթներորդ ամսուան տօնին **ատենը** Իսրայէլի որդիները տաղաւարներու մէջ բնակին, **15** նաեւ իրենց բոլոր քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի մէջ ^իքարոզեն եւ ^լժանուցանեն՝ ըսելով. «Լե՛ռը ^իգացէք ու բերէ՛ք ձիթենիի ոստեր, ^վվայրի ձիթենիի՝ ոստեր, մրտենիի ոստեր, արմաւենիի ոստեր եւ տերեւախիտ ծառերու ոստեր, որպէսզի տաղաւարներ շինէք, ինչպէս գրուած է»: **16** Ժողովուրդն ալ գնաց ու բերաւ, եւ իրենց տաղաւարներ շինեցին՝ իւրաքանչիւրը իր տանիքին վրայ, իրենց բակերուն մէջ, Աստուծոյ տան գաւիթներուն մէջ, Ջուրի դրան հրապարակին մէջ ու Եփրեմի դրան հրապարակին մէջ: **17** Գերութենէն վերադարձողներուն ամբողջ համախմբումը տաղաւարներ շինեց եւ տաղաւարներու մէջ բնակեցաւ: Արդարեւ՝ Նաւեան Յեսուի օրերէն մինչեւ այդ օրը՝ Իսրայէլի որդիները այդպէս ըրած չէին, ու յոյժ մեծ ուրախութիւն եղաւ: **18** Ամէն օր Աստուծոյ Օրէնքին գիրքը կարդացուեցաւ, առաջին օրէն մինչեւ վերջին օրը: Եօթը օր տօն կատարեցին, եւ ութերորդ օրը տօնախմբութիւն եղաւ՝ կանոնին համաձայն:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԿԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆԻ ԻՐ ՄԵՂԵՐԸ

9

Այս ամսուան քսանչորրորդ օրը, Իսրայէլի որդիները հաւաքուեցան՝ ծովապահութեամբ ու քուրձերով, եւ իրենց վրայ հող **ցանած**: **2** Իսրայէլի զարմը բոլոր օտարազգիներէն զատուեցաւ, ու **Աստուծոյ առջեւ** ^աներկայանալով՝ իրենց մեղքերը եւ իրենց հայրերուն անօրէնութիւնները խոստովանեցան: **3** Իրենց ^բտեղը կանգնելով՝ օրուան մէկ քառորդը

^բ Եբբ.՝ ամրոցն

^գ Եբբ.՝ ձեռքով

^դ Եբբ.՝ լսել տան

^լ Եբբ.՝ ձայն անցընեն

^ի Եբբ.՝ դուրս ելէք

^ի Եբբ.՝ իւղի ծառի

^ա Եբբ.՝ կայնելով

^բ Եբբ.՝ կայանը

Տէրոջ՝ իրենց Աստուծոյն Օրէնքի գիրքէն կարդացին, ու մէկ քառորդ Տէրոջ՝ իրենց Աստուծոյն խոստովանեցան ու երկրպագեցին:

4 Յեսու, Բանի, Կադմիէլ, Սաբանիա, Բունի, Սարաբիա, Բանի **եւ** Զենանի Ղետացիները՝ Քեմին վրայ կանգնեցան ու բարձր ձայնով Տէրոջ՝ իրենց Աստուծոյն աղաղակեցին: 5 Յեսու, Կադմիէլ, Բանի, Ասաբանիա, Սարաբիա, Ովդիա, Սաբանիա **ու** Փեթայիա Ղետացիները ըսին. «Կանգնեցէ՛ք **եւ** օրհնեցէ՛ք Տէրը՝ ձեր Աստուածը՝ Դարտ դար՝»: **Եզրաս աղօթեց.---**

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՂՕԹԸԸ

«Օրհնեա՛լ ըլլայ քու փառաւոր անունդ, որ ամէն օրհնաբանութենէ ու գովաբանութենէ բարձր է: 6 Դո՛ւն, միա՛յն դուն Տէր ես. դո՛ւն՝ ստեղծեցիր երկինքը, երկինքներուն երկինքը **եւ** անոնց բոլոր զօրքերը, երկիրն ու անոր վրայ եղած ամէն ինչ, ծովերը **եւ** անոնց մէջ եղած ամէն ինչ. դո՛ւն անոնք բոլորը կ'ապրեցնես, ու երկինքի զօրքերը քեզի՛ կ'երկրպագեն: 7 Դո՛ւն ես այն Տէր Աստուածը՝ որ Աբրամը ընտրեցիր, զայն Զադդէացիներու Ուր **քաղաքէն** հանեցիր, **եւ** անոր անունը Աբրահամ դրիր: 8 Անոր սիրտը քու առջեւ հաւատարիմ գտար, ուստի անոր հետ ուխտ կնքեցիր որ Զանանացիներուն, Զետացիներուն, Ամորհացիներուն, Փերեզացիներուն, Յերուսացիներուն ու Գերգեսացիներուն երկիրը իր զարմին տաս, **եւ** քու խօսքդ իրագործեցիր, որովհետեւ արդար ես:

9 «Եգիպտոսի մէջ մեր հայրերուն տառապանքը տեսար, ու Կարմիր ծովուն քով անոնց աղաղակը լսեցիր: 10 Փարաւոնի, իր բոլոր ծառաներուն **եւ** իր երկրին ամբողջ ժողովուրդին նշաններ ու հրաշքներ՝ «ցոյց տուիր՝», քանի գիտէիր թէ անոնց դէմ հպարտացան, ուստի քեզի **մեծ** անուն վաստկեցար, ինչպէս այսօր **կը տեսնուի**: 11 Ծովը անոնց առջեւ ճեղքեցիր, այնպէս որ ծովուն մէջէն անցան՝ ցամաքի վրայէն **քալելով**. իսկ զանոնք հետապնդողները խորխորատը նետեցիր՝ խորունկ ջուրերու մէջ **նետուած** քարի պէս: 12 Յերեկը ամպի սիւնով առաջնորդեցիր զանոնք, ու գիշերը՝ կրակի սիւնով, իրենց երթալիք ճամբային մէջ զանոնք լուսաւորելու համար:

13 «Նաեւ Սինա լեռան վրայ իջար, երկինքէն խօսեցար անոնց հետ, **եւ** ուղիղ Եդատավճիռներ, ճշմարիտ օրէնքներ, լաւ կանոններ ու պատուիրաններ տուիր անոնց: 14 Զու սուրբ Շաբաթը ճանչցուցիր անոնց, ու ծառայիդ՝ Մովսէսի՝ միջոցով պատուիրաններ, կանոններ **եւ** օրէնքներ՝ տուիր անոնց: 15 Երբ անօթեցան՝ երկինքէն հաց տուիր անոնց.

⁴ Կամ՝ աստիճաններուն

⁷ Եբր.՝ յաւիտենականութենէ յաւիտենականութիւն

⁸ Եբր.՝ ըրիր

⁹ Եբր.՝ տուիր

¹⁰ Եբր.՝ զօրաւոր

¹¹ Կամ՝ սովորութիւններ

¹² Եբր.՝ ձեռքով

¹³ Եբր.՝ պատուիրեցիր

երբ ծարաւցան՝ ժայռէն ջուր հանեցիր անոնց. եւ անոնց ըսիր՝ որ մտնեն ու տիրանան այն երկրին, որուն համար ^Իերդում ըրիր՝ անոնց տալու:

16 «Բայց անոնք, լայսինքն մեր հայրերը, հպարտացան, իրենց պարանոցը խստացուցին, ու քու պատուիրաններուդ չհնազանդեցան: **17** Մերժեցին մտիկ ընել, եւ չլիշեցին իրենց մէջ ըրած սքանչելիքներդ. հապա իրենց պարանոցը խստացուցին, ու իրենց ըմբոստութեան մէջ՝ գլխաւոր մը կարգեցին, որպէսզի իրենց ստրկութեան վերադառնան: Բայց դուն ներող, ողորմած, գթած, համբերատար եւ շատ կարեկից Աստուած ես, ու զանոնք չլքեցիր. **18** նոյնիսկ երբ անոնք իրենց ձուլածոյ հորթ շինեցին եւ ըսին. “Ասիկա՛ է քու աստուածդ՝ որ քեզ Եգիպտոսէն բարձրացուց^Է, **քեզ** մեծապէս անարգելով: **19** Զանոնք անապատին մէջ չլքեցիր՝ քու առատ գթութեամբդ. ցերեկը ամպի սիւնը անոնց վրայէն չհեռացաւ՝ ճամբային մէջ զանոնք առաջնորդելու համար, ո՛չ ալ գիշերը կրակի սիւնը՝ իրենց երթալիք ճամբային մէջ զանոնք լուսաւորելու համար: **20** Նաեւ քու բարի Հոգիդ տուիր՝ զանոնք ուշիմ ընելու համար. քու մանանադ ^Ըչպակսեցուցիր անոնց բերանէն, ու ջուր տուիր անոնց՝ երբ ծարաւցան: **21** Զանոնք քառասուն տարի կերակրեցիր անապատին մէջ, **ուր** անոնց ոչինչ պակսեցաւ. անոնց հանդերձները չմաշեցան եւ անոնց ոտքերը չուռեցան: **22** Անոնց թագաւորութիւններ ու ժողովուրդներ տուիր, եւ անոնց ^Թհողամասեր բաժնեցիր. անոնք տիրացան Սեհոնի երկրին, **այսինքն՝** Եսեբոնի թագաւորին երկրին, նաեւ Բասանի Ովգ թագաւորին երկրին: **23** Անոնց որդիները երկինքի աստղերուն չափ բազմացուցիր, ու տարիւր զանոնք այն երկիրը՝ որ իրենց հայրերուն խոստացեր էիր, որպէսզի **հոն** մտնեն եւ **անոր** տիրանան: **24** **Անոնց** որդիները մտան ու **այդ** երկրին տիրացան. **այդ** երկրին մէջ բնակող Զանանացիները իրենց առջեւ ընկճեցիր, եւ իրենց ձեռքը մատնեցիր զանոնք, անոնց թագաւորներն ու երկրին ժողովուրդը, որպէսզի անոնց հետ վարուէին իրենց կամքին համաձայն: **25** Պարսպապատ քաղաքներ ու բերրի ^Կերկիր մը գրաւեցին, եւ ամէն **տեսակ** բարիքներով լեցուն տուներու, փորուած ջրհորներու, այգիներու, ձիթաստաններու եւ բազմաթիւ պտղաբեր ծառերու տիրացան. կերան, կշտացան ու ^Գգիրցան, եւ զուարճացան՝ քու մեծ բարութեամբդ:

26 «Սակայն քեզի անհնազանդ եղան եւ քեզի դէմ ըմբոստացան. քու Օրէնքդ իրենց կռնակին ետեւ նետեցին ու մարգարէներդ ալ սպաննեցին, որ զիրենք քեզի վերադարձնելու համար՝ ^Ժիրենց դէմ կը վկայէին՝, եւ **քեզ** մեծապէս անարգեցին: **27** Դուն ալ զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը մատնեցիր, որոնք զիրենք ճնշեցին: Երբ իրենց տագնապին ատենը քեզի աղաղակեցին, դուն երկինքէն լսեցիր եւ քու առատ գթութեանդ համեմատ անոնց փրկիչներ տուիր, որոնք զանոնք ազատեցին իրենց թշնամիներուն ձեռքէն: **28** Բայց երբ հանգստացան, դարձեալ քու առջեւդ չարիք գործեցին. ուստի

^Ի Եբբ.՝ ձեռքդ վերցուցիր

^Է Կամ՝ եւ

^Ը Եբբ.՝ չարգիլեցիր

^Կ Եբբ.՝ կողմեր

^Գ Եբբ.՝ հող

^Զ Եբբ.՝ պարարտացան

^Ժ Կամ՝ զիրենք կը յանդիմանէին

զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը լքեցիր, որոնք իրենց վրայ տիրապետեցին: Երբ դարձեալ քեզի աղաղակեցին, դուն երկինքէն լսեցիր եւ բազմաթիւ անգամներ զիրենք ազատեցիր՝ քու գթութեանդ համեմատ: **29** Անոնց դէմ վկայեցիր՝ զիրենք քու Օրէնքիդ վերադարձնելու համար. բայց անոնք հպարտացան, քու պատուիրաններուդ չհնազանդեցան եւ քու կանոններուդ դէմ մեղանչեցին, որոնք գործադրող մարդը անոնցմով կ'ապրի: **Իրենց** ուսերը ընդվզեցուցին, իրենց պարանոցը խստացուցին, ու չհնազանդեցան: **30** Շատ տարիներ անոնց ՚հանդուրժեցիր, եւ քու Հոգիովդ իրենց դէմ վկայեցիր՝ քու մարգարէներուդ՝ միջոցով, բայց անոնք չունկնդրեցին. ուստի զանոնք **ուրիշ** երկիրներու ժողովուրդներուն ձեռքը մատնեցիր: **31** Սակայն զանոնք չսպառեցիր ու չլքեցիր՝ քու առատ գթութեամբդ, որովհետեւ դուն ողորմած եւ գթած Աստուած ես:

32 «Եւ հիմա, **ո՛վ** մեր Աստուածը, մեծ, զօրաւոր եւ ահեղ Աստուածը, որ ուխտը կը պահես ու կարեկից կ'ըլլաս, քու առջեւդ թող քիչ չերեւնայ այն ամբողջ տաժանքը՝ որ Ասորեստանի թագաւորներուն օրերէն մինչեւ այսօր պատահեցաւ մեզի, մեր թագաւորներուն, մեր իշխանաւորներուն, մեր քահանաներուն, մեր մարգարէներուն, մեր հայրերուն, եւ քու ամբողջ ժողովուրդիդ: **33** Սակայն բոլոր մեզի պատահածներուն մէջ դուն արդար ես, որովհետեւ դուն ճշմարտութեամբ վարուեցար, իսկ մենք՝ ամբարշտութեամբ: **34** Մեր թագաւորները, իշխանաւորները, քահանաներն ու հայրերը քու Օրէնքդ չպահեցին. քու պատուիրաններուդ եւ իրենց դէմ՝ տուած վկայութիւններուդ ուշադիր չեղան: **35** Իրենց թագաւորութեան ատենը՝ երբ իրենց շատ բարիքներ տուիր, այն ընդարձակ ու բերրի երկրին մէջ՝ որ իրենց առջեւ ՚դրիր, քեզ չպաշտեցին եւ իրենց չար գործերէն չհեռացան: **36** Ահա՛ մենք այսօր ստրուկ ենք. մանաւանդ այն երկրին մէջ՝ որ մեր հայրերուն տուիր, որպէսզի անոր պտուղներն ու բարիքները ուտեն, ահա՛ մենք հոն ստրուկ ենք: **37** Անոր առատ բերքը այն թագաւորներուն համար է, որ մեր վրայ կարգեցիր՝ մեր մեղքերուն համար. անոնք մեր մարմինին վրայ ու մեր անասուններուն վրայ կը տիրեն՝ իրենց կամքին համաձայն, եւ մենք մեծ տագնապի մէջ ենք: **38** Այս բոլորին համար մենք հաստատ **ուխտ** մը՝ կ'ընենք ու **զայն** կը գրենք, եւ մեր իշխանաւորները, Ղեւտացիներն ու քահանաները **զայն** կը կնքեն»:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԿԸ ՍՏՈՐԱԳՐԷ ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳԻՐ ՄԸ

10

Ահա՛ւասիկ կնքողները.— Աքաղիայի որդին՝ Նէեմիա՝ Կառավարիչը, եւ Սեդեկիա. **2** Սարայիա, Ազարիա, Երեմիա, **3** Փասուր, Ամարիա, Մեղքիա, **4** Զետտուս, Սաբանիա, Մալուք, **5** Հարիմ, Մերամոթ, Աբդիա, **6** Դանիէլ, Կանաթոն, Բարուք, **7** Մեսուղամ, Աբիա, Միամին, **8** Մաազիա, Բեղգա ու Սեմայիա. ասոնք քահանաներն էին: **9** Նաեւ Ղեւտացիները.— Ազանիայի որդին՝ Յեսու, Ենադադի որդիներէն՝ Բանուի, Կադմիէլ, **10** եւ

¹ Եբր.՝ մասին քաջեցիր

² Եբր.՝ ձեռքով

³ Եբր.՝ վկայած

⁴ Եբր.՝ տուիր

⁵ Եբր.՝ կը կնքենք

⁶ Կամ՝ Աթարսաթան

ՆԷՆՄԻԱՅԻ ԳԻՐԸԸ

անոնց եղբայրները՝ Սաբանիա, Ովդիա, Կովդիտա, Փաղայիա, **11** Անան, Միքա, Բոհոր, Ասաբիա, **12** Զաքուր, Սարաբիա, Սաբանիա, **13** Ովդիա, Բանի ու Բանհնու: **14** Ժողովուրդին գլխավորները.— Փարոս, Փահաթ-Մովաբ, Եղամ, **15** Զաթու, Բանի, Բունի, Ազգադ, **16** Բեբայի, Ադոնիա, Բագուէ, Ադին, **17** Ատեր, Եզեկիա, Ազուր, **18** Ովդիա, Հասում, Բեսէի, **19** Արիփ, Անաթովթ, Նովբայ, **20** Մագփիաս, Մեսուղամ, Եզիր, **21** Մասիզեբէլ, Սադովկ, Յադդուա, **22** Փաղատիա, Անան, Անանիա, **23** Ովսէէ, Անանիա, Ասուբ, **24** Ալոհէս, Պիլա, Սորէկ, **25** Հռէում, Ասաբանա, Մասսիա, **26** Աբիա, Անան, Օնան, **27** Մալուբ, Հարիմ ու Բաանա:

ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳԻՐԸ

28 Մնացեալ ժողովուրդը, քահանաները, Ղեւտացիները, դռնապանները, երգողները, Նաթանայիմները, եւ բոլոր անոնք՝ որ երկիրներու ժողովուրդներէն զատուած էին՝ Աստուծոյ Օրէնքին **հետեւելու** համար, իրենց կիները, որդիներն ու աղջիկները, **այսինքն** բոլոր անոնք՝ որ Բերնային հասկնալ, **29** իրենց երեւելի «եղբայրներուն թիկունք եղան» եւ անէծքով երդում ըրին, որ Աստուծոյ ծառային՝ Մովսէսի Դիջոցով տրուած Աստուծոյ Օրէնքին համաձայն ընթանան, եւ մեր Տէրոջ՝ Եհովայի բոլոր պատուիրանները, «դատավճիռներն ու կանոնները պահեն եւ գործադրեն: **30** Նաեւ **խոստացանք**, որ մեր աղջիկները երկրին ժողովուրդներուն չտանք, եւ անոնց աղջիկները մեր որդիներուն չառնենք. **31 եթէ** երկրին ժողովուրդները Շաբաթ օրը ծախելու համար ապրանք եւ ամէն տեսակ հացահատիկ բերեն, անոնցմէ չառնենք Շաբաթ **օրը** կամ սուրբ օրերը, իսկ եօթներորդ տարին «ներենք բոլոր պարտքերը»: **32** Մեզի «կանոն դրինք», որ ամէն տարի սիկդին մէկ երրորդը տանք՝ մեր Աստուծոյն տան ծառայութեան, **33** Բառաջադրութեան հացին, մշտատեւ **հացի** ընծային, մշտատեւ ողջակէզին, Շաբաթ **օրերուն**, Բամսագլուխներուն, հանդիսաւոր տօներուն, «սուրբ բաներուն», Իսրայէլի Իմեղքերու քաւութեան պատարագներուն» եւ մեր Աստուծոյն տան ամբողջ գործին համար: **34** (Փայտի մատուցումին համար՝ քահանաներուն, Ղեւտացիներուն ու ժողովուրդին մէջ վիճակ ձգեցինք, որ **զայն** ամէն տարի՝ որոշուած ատենները՝ մեր Աստուծոյն տունը

^բ **Եբբ.**՝ գիտէին

^գ **Եբբ.**՝ եղբայրները ուժովցուցին

^դ **Եբբ.**՝ ձեռքով

^ե **Կամ**՝ սովորութիւններն

^զ **Եբբ.**՝ ձգենք ամէն ձեռքի վաշխը

^է **Եբբ.**՝ պատուիրան կեցուցինք

^ը **Եբբ.**՝ կարգով դրուած

^թ **Եբբ.**՝ նոր լուսիններուն

^ժ **Եբբ.**՝ սրբացուածներուն

^ի **Եբբ.**՝ քաւութեան համար մեղքի պատարագներուն

տանհինք նահապետություններուն համեմատ, Տէրոջ՝ մեր Աստուծոյն զոհասեղանին վրայ վառելու համար՝ ինչպէս Օրէնքին մէջ գրուած է:՝ **35** Նաեւ **խոստացանք** մեր գետինին երախայրիքը եւ ամէն ծառի բոլոր պտուղներուն երախայրիքը Տէրոջ տունը տանիլ ամէն տարի, **36** նաեւ մեր որդիներուն ու մեր անասուններուն անդրանիկները՝ ինչպէս Օրէնքին մէջ գրուած է. մեր արջառներուն եւ ոչխարներուն առջինեկներն ալ մեր Աստուծոյն տունը տանիլ՝ մեր Աստուծոյն տան մէջ պաշտօն կատարող քահանաներուն: **37** Մեր խմորներուն՝ երախայրիքը, մեր բարձրացնելիք ընծաները, **այսինքն՝** ամէն **տեսակ** ծառի պտուղը, քաղցուն ու իւղը պիտի տանինք քահանաներուն՝ մեր Աստուծոյն տան ^Խսենեակներուն մէջ, ու մեր գետինին **արտադրութեան** տասանորդը՝ Ղեւտացիներուն. Ղեւտացիները մեր բոլոր ^Ծհողամշակութեան քաղաքներուն մէջ տասանորդներ պիտի առնեն: **38** Ահարոնի որդին՝ քահանան՝ Ղեւտացիներուն հետ պիտի ըլլայ, երբ Ղեւտացիները տասանորդ առնեն. Ղեւտացիներն ալ տասանորդին տասանորդը պիտի ^Կտանին մեր Աստուծոյն տունը՝ գանձատան սենեակները: **39** Արդարեւ Իսրայէլի որդիներն ու Ղեւի որդիները ցորենին, քաղցուին եւ իւղին բարձրացնելիք ընծան **այդ** սենեակները պիտի տանին, ուր **կը գտնուին** սրբարանին առարկաներն ու պաշտօն կատարող քահանաները, դոնապանները եւ երգողները: Այսպէս՝ մեր Աստուծոյն տունը պիտի չլքենք:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ԲՆԱԿՈՂ ԺՈՂՎՈՒՐԴԸ

11

Ժողովուրդին իշխանաւորները Երուսաղէմ բնակեցան: Մնացեալ ժողովուրդն ալ վիճակ ձգեց, որպէսզի տասնէն մէկը գայ Երուսաղէմ՝ սուրբ քաղաքը բնակելու, իսկ **միւս** [՝]ինը՝ **ուրիշ** քաղաքներ **բնակին:** **2** Ժողովուրդը օրհնեց այն բոլոր մարդիկը, որ իրենք զիրենք յօժարակամ ընծայեցին՝ Երուսաղէմ բնակելու: **3** Ահա՛ւասիկ Երուսաղէմ բնակող գաւառին գլխաւորները (իսկ Յուդայի քաղաքներուն մէջ՝ Իսրայէլի **մնացորդը**, քահանաները, Ղեւտացիները, Նաթանայիմներն ու Սողոմոնի ծառաներուն որդիները բնակեցան, իւրաքանչիւրը իր կալուածին մէջ, իրենց քաղաքներուն մէջ: **4** Յուդայի որդիներէն եւ Բենիամինի որդիներէն **ոմանք** ալ Երուսաղէմ բնակեցան:)-

Յուդայի որդիներէն՝ Մաղաղիէլի որդիին՝ Սափատիայի որդիին՝ Ամարիայի որդիին՝ Զաքարիայի որդիին՝ Ոգիայի որդիին՝ Աթայիա, որ Փարէսի որդիներէն էր. **5** Սիլոնիի որդիին՝ Զաքարիայի որդիին՝ Յովարիբի որդիին՝ Ադայիայի որդիին՝ Ազայիայի որդիին՝ Զոլոզէի որդիին՝ Բարուքի որդիին՝ Մասսիա: **6** Երուսաղէմ բնակող Փարէսի բոլոր որդիները չորս հարիւր վաթսունութ կտրիճ էին:

7 Ահա՛ւասիկ Բենիամինի որդիները.– Եսայիի որդիին՝ Իթիէլի որդիին՝ Մասսիայի որդիին՝ Կովղիայի որդիին՝ Փադայիայի որդիին՝ Յովադի որդիին՝ Մեսուղամի որդիին՝ Սալլու: **8** Անկէ ետք՝ Գեբէի, Սելէի, **եւայլն.** ինը հարիւր քսանութ հոգի: **9** Անոնց վերատեսուչն էր Զեքրիի որդին՝ Յովէլ, իսկ Սենուայի որդին՝ Յուդա **անոր** ^Բփոխանորդն

¹ Եբր.՝ առաջինները
^Խ Կամ՝ մթերանոցներուն
^Ծ Կամ՝ ծառայութեան
^Կ Եբր.՝ բարձրացնեն
^Մ Եբր.՝ ինը լեցուն ձեռքերը
^Բ Եբր.՝ երկրորդն

էր քաղաքին վրայ:

10 Զահանաներէն՝ Յովարիբի որդին՝ Յեդայիա, Յաքին, 11 Աստուծոյ տան «վերակացուին՝ Աքիտովբի որդիին՝ Մարիոթի որդիին՝ Սադովկի որդիին՝ Մեսուղամի որդիին՝ Զեդկիայի որդիին՝ Սարայիա: 12 Անոնց եղբայրները, որ Աստուծոյ տան գործը կը կատարէին, ութ հարիւր քսաներկու **անձ** էին: Մեղքիայի որդիին՝ Փասուրի որդիին՝ Զաքարիայի որդիին՝ Ամասիի որդիին՝ Փաղաղիայի որդիին՝ Յերոհամի որդիին՝ Ադայիա, 13 եւ անոր եղբայրները՝ նահապետները՝ երկու հարիւր քառասուներկու **անձ** էին: Եմմերի որդիին՝ Մեսեղամոթի որդիին՝ Ահզայի որդիին՝ Ազարիէլի որդիին՝ Ամեսայի, 14 ու անոնց եղբայրները՝ հարիւր քսանութ զօրաւոր կտրիճ էին. անոնց վերատեսուչն էր Ագեդողիմի որդին՝ Զաբդիէլ:

15 Ղեւտացիներէն՝ Բունիի որդիին՝ Ասաբիայի որդիին՝ Եզրիկամի որդիին՝ Ասուբի որդիին՝ Սեմայիա, 16 նաեւ Սաբեթա ու Յովզաբադ, որոնք Ղեւտացիներուն գլխաւորներէն էին, Աստուծոյ տան արտաքին գործերուն վրայ **նշանակուած** էին: 17 Ասափի որդիին՝ Զաբդիի որդիին՝ Միքայի որդիին՝ Մաթանիա **երգողներուն** գլխաւորն էր: Ծնորհակալական աղօթքները նախ ինք կը սկսէր **երգել**. անոր եղբայրներէն Բակբոկիա՝ երկրորդն էր, յետոյ՝ Իդիթունի որդիին՝ Գաղաղի որդիին՝ Սամուայի որդիին՝ Աբդա: 18 Սուրբ քաղաքը **բնակող** բոլոր Ղեւտացիները երկու հարիւր ութսունչորս **անձ** էին:

19 Դռնապանները՝ Ակկուբ, Տեղմոն եւ անոնց եղբայրները, որոնք դռները կը պահպանէին, հարիւր եօթանասուներկու **անձ** էին:

20 Իսրայէլի մնացորդը, քահանաներն ու Ղեւտացիները Պնուդայի բոլոր քաղաքներուն մէջ **բնակեցան**, իւրաքանչիւրը իր ժառանգութեան մէջ: 21 Բայց Նաթանայիմները Ոփաղի մէջ կը բնակէին, եւ Սիա ու Գիսփա Նաթանայիմներուն վրայ **նշանակուած** էին: 22 Երուսաղէմի մէջ Ղեւտացիներու վերատեսուչն էր՝ Միքայի որդիին՝ Մաթանիայի որդիին՝ Ասաբիայի որդիին՝ Բանիի որդիին՝ Ոգի: Ասափի որդիներէն՝ երգողներէն **ոմանք** Աստուծոյ տան գործին վրայ **նշանակուած** էին, 23 որովհետեւ ա՛յդ էր թագաւորին պատուէրը իրենց համար, ու երգողներուն ամէն օր **«ռոճիկ կը տրուէր»**: 24 Յուդայեան Զարայի որդիներէն Մասիգեբէլի որդին՝ Փեթայիա թագաւորին «գործակալն էր ժողովուրդին բոլոր գործերուն համար:

ՈՒՐԻՇ ԸԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎՈՒՐԸ

25 Յուդայի որդիներէն **ոմանք** ալ դաշտավայրի գիւղերուն մէջ բնակեցան, **այսինքն՝** Կարիաթ-Արբայի եւ անոր գիւղերուն մէջ, Դեբոնի եւ անոր գիւղերուն մէջ, Կաբեսեէլի եւ անոր գիւղերուն մէջ, 26 Յեսուայի, Մուլադայի, Բեթփաղէթի, 27 Ասերսուաղի, Բերսաբէի եւ անոր գիւղերուն մէջ, 28 Սիկելակի, Մեքոնայի եւ անոր գիւղերուն մէջ, 29 Ենոնմոնի, Սարայի, Յերիմութի, 30 Զանովի, Ոդողոմի եւ անոնց գիւղերուն մէջ, Լաքիսի եւ անոր դաշտավայրին մէջ, Ազեկայի եւ անոր գիւղերուն մէջ: Անոնք Բերսաբէէն մինչեւ Ենովմի

⁹ Եբր.՝ առաջնորդին
¹⁰ Կամ՝ Հրէաստանի
¹¹ Եբր.՝ հաստատ բան
¹² Եբր.՝ ձեռքին տակ

ծորը էքնակեցան:

31 Բենիամինի որդիները բնակեցան Գաբայէն մինչեւ Մաքմաս, Այիա, Բեթէլ եւ անոր գիւղերուն մէջ, 32 Անաթովթ, Նոբ, Անանիա, 33 Հասոր, Ռամա, Գեթթայիմ, 34 Հադիդ, Սեբոյիմ, Նեբադադ, 35 Ղովդ, Ովնով ու Գեքարասիմ:

36 Ղեւտացիներէն ոմանք Յուդայի եւ Բենիամինի մէջ բաժնուած էին:

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՂԵՒՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՅԱՆԿԸ

12

Ահա՛ւասիկ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլի ու Յեսուի հետ բարձրացող քահանաներն ու Ղեւտացիները.— Սարայիա, Երեմիա, Եզրաս, 2 Ամարիա, Մալուք, Զեստուու, 3 Սեքենիա, Հռէոււմ, Մերամոթ, 4 Ադդով, Կանաթոն, Աբիա, 5 Միամին, Մովադիա, Բեդգա, 6 Սեմայիա, Յովարիբ, Յեդայիա, 7 Սալլու, Ամոկ, Զեդկիա, Յեդայիա: Յեսուի օրերը, ասո՛նք էին քահանաներուն գլխաւորները՝ իրենց եղբայրներով:

8 Ղեւտացիները.— Յեսու, Բանուի, Կադմիէլ, Սարաբիա, Յուդա, ու Մաթանիա՝ որ տրգչախումբին վրայ նշանակուած էր, ինք եւ իր եղբայրները: 9 Անոնց եղբայրները՝ Բակրոկիա եւ Ուննի՝ անոնց դիմաց իրենց պաշտօնին վրայ էին:

ՅԵՍՈՒ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԻՆ ԶԱՐՄԸ

10 Յեսու ծնաւ Յովակիմը, Յովակիմ ծնաւ Եդիասիբը, Եդիասիբ ծնաւ Յովիադան, 11 Յովիադա ծնաւ Յովնաթանը, ու Յովնաթան ծնաւ Յադդուան:

ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ԴԱՍԻՆ ԳԼԽԱԻՈՐՆԵՐԸ

12 Յովակիմի օրերը՝ հետեւեալներն էին նահապետ քահանաները.— Սարայիայէն՝ Սարայիա, Երեմիայէն՝ Անանիա, 13 Եզրասէն՝ Մեսուդամ, Ամարիայէն՝ Յոհանան, 14 Մալուքէն՝ Յովնաթան, Սաբանիայէն՝ Յովսէփ, 15 Հարիմէն՝ Եդնա, Մարիոթէն՝ Զեդկայ, 16 Ադդովէն՝ Զաքարիա, Կանաթոնէն՝ Մեսուդամ, 17 Աբիայէն՝ Զեքրի, Մինիամինէն, Մովադիայէն՝ Փաղտի, 18 Բեդգայէն՝ Սամուա, Սեմայիայէն՝ Յովնաթան, 19 Յովարիբէն՝ Մաթանայ, Յեդայիայէն՝ Ոգի, 20 Սալլուէն՝ Կալլայ, Ամոկէն՝ Եբեր, 21 Զեդկիայէն՝ Ասաբիա, Յեդայիայէն՝ Նաթանայէլ:

ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ԵՒ ՂԵՒՏԱԿԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

22 Եդիասիբի, Յովիադայի, Յոհանանի ու Յադդուայի օրերը՝ Ղեւտացիները, այսինքն՝ անոնց նահապետները, արձանագրուեցան, նաեւ քահանաները, մինչեւ պարսիկ Դարեհի թագաւորութիւնը: 23 Ղեւիի որդիներուն նահապետները ժամանակագրութեան գիրքին մէջ արձանագրուեցան՝ մինչեւ Եդիասիբեան Յոհանանի օրերը:

ՏԱՃԱՐԻՆ ՇԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ

24 Ղեւտացիներուն գլխաւորներն էին՝ Ասաբիա, Սարաբիա, եւ Կադմիէլի որդին՝ Յեսու:

է Եբր.՝ բանակեցան

ւ Եբր.՝ շնորհակալութիւն երգող խումբին

ՆԷՆՄԻԱՅԻ ԳԻՐԸԸ

Անոնց եղբայրները իրենց դիմաց կը կայնէին, որպէսզի Աստուծոյ մարդուն՝ Դաւիթի պատուէրին համաձայն գովաբանեն ու շնորհակալ ըլլան, իրարու քով պաշտօն կատարելով: **25** Մաթանիա, Բակբոկիա, Աբդիա, Մեսուդամ, Տեղմոն եւ Ակկուբ՝ դռներու շտեմարաններուն մէջ պահապան եղող դռնապաններն էին: **26** Ասոնք պաշտօնի վրայ էին Յովսէփէկեան Յեսուի որդիին՝ Յովակիմի օրերը, ու Նէեմիա կուսակալին եւ Եզրաս քահանային ու դպիրին օրերը:

ՆԷՆՄԻԱ ԿԸ ՆՈՒԻՐԱԳՈՐԾԷ ԶԱՂԱՔԻՆ ՊԱՐԻՍՊԸ

27 Երուսաղէմի պարիսպին նաւակատիքին ատենը՝ Ղեւտացիները փնտռեցին իրենց բոլոր տեղերուն մէջ, որպէսզի գտնուէր Երուսաղէմ բերեն եւ նաւակատիքը կատարեն ուրախութեամբ, շնորհակալական երգերով, ծնծողաներով, տաւիղներով ու քնարներով: **28** Երգողներուն որդիները հաւաքուեցան Երուսաղէմի շրջակայ դաշտէն, Նետոփաթացիներու գիւղերէն, **29** ^բԳաղգաղայի տունէն՝ ու Գաբայի եւ Ազամօթի դաշտերէն. արդարեւ երգողները Երուսաղէմի շուրջ գիւղեր կառուցաներ էին իրենց համար: **30** Զահանաներն ու Ղեւտացիները մաքրուեցան, եւ ժողովուրդը, դռներն ու պարիսպը մաքրեցին:

31 Յուդայի իշխանաւորները պարիսպին վրայ բարձրացուցի, ու երկու մեծ ^գերգչախումբ ^դնշանակեցի: **Մէկը** պարիսպին վրայ՝ աջ կողմը քալեց, դէպի Աղբի դուռը. **32** անոր ետեւէն գացին Ովսէիա ու Յուդայի իշխանաւորներուն կէսը, **33** նաեւ Ազարիա, Եզրաս, Մեսուդամ, Յուդա, **34** Բենիամին, Սեմայիա ու Երեմիա, **35** եւ փողերով՝ քահանաներու որդիներէն՝ Ասափի որդիին՝ Զաքուրի որդիին՝ Միքիայի որդիին՝ Մաթանիայի որդիին՝ Սեմայիայի որդիին՝ Յովնաթանի որդիին՝ Զաքարիա, **36** եւ անոր եղբայրները՝ Սեմայիա, Ազարիէլ, Միլալայ, Գիլալայ, Մասայ, Նաթանայէլ, Յուդա ու Անանի, Աստուծոյ մարդուն՝ Դաւիթի նուագարաններով. անոնց առջեւէն Եզրաս դպիրը **կ'երթար**: **37** Աղբիւրի դուռը **հասնելով**, իրենց առջեւ եղող Դաւիթի քաղաքին աստիճաններէն բարձրացան՝ պարիսպին գառիվերէն, Դաւիթի տունէն վեր դէպի արեւելք՝ մինչեւ Զուրի դուռը:

38 Միւս երգչախումբը ^եհակառակ կողմը՝ գնաց պարիսպին վրայ, ու ես՝ անոր ետեւէն, նաեւ ժողովուրդին կէսը, Փուռերու աշտարակէն մինչեւ Լայն պարիսպը, **39** եւ Եփրեմի դրան վրայէն, Հին դրան վրայէն, Չուկերու դրան վրայէն, Անանայէլի աշտարակէն ու Մէայի աշտարակէն մինչեւ Ոչխարներու դուռը, եւ Բանտի դուռը կանգ առին: **40** Երկու երգչախումբերն ալ Աստուծոյ տան մէջ կայնեցան, նաեւ ես եւ ատենակալներուն կէսը՝ որոնք ինձի հետ էին, **41** ու քահանաները՝ Եղիակիմ, Մասսիա, Մինիամին, Միքիա, Եղիովեմայի, Զաքարիա եւ Անանիա՝ փողերով, **42** ու Մասսիա, Սեմայիա, Եղիազար, Ոզի, Յոհանան, Մեղքիա, Եղամ ու Եզեր: Այն ատեն երգողները **իրենց** վերատեսուչին՝ Յեզերիայի հետ իրենց **ձայնը** լսել տուին: **43** Այդ օրը մեծ զոհեր մատուցանեցին եւ ուրախացան, որովհետեւ Աստուած ^զմեծապէս ուրախացուց զանոնք: Կիներն ու

^բ Կամ՝ Բեթգաղգաղայէն

^գ Եբբ.՝ շնորհակալութիւն երգող խումբ

^դ Եբբ.՝ կայնեցուցի

^ե Եբբ.՝ դիմացէն

^զ Եբբ.՝ մեծ ուրախութեամբ

զաւակներն ալ ուրախացան, եւ Երուսաղէմի ուրախութիւնը հեռաւոր տեղերէն ալ լսուեցաւ:

ՊԱՇՏԱՍՈՒՆԵԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ

44 Այդ օրը մարդիկ նշանակուեցան այն սենեակներուն վրայ, որոնք բարձրացնելիք ընծաներուն, ^էերախայրիքին ու տասանորդներուն յատկացուած էին իբր շտեմարան, որպէսզի անոնց մէջ դիզեն քաղաքներուն արտերէն բերուած քահանաներուն եւ Ղեւտացիներուն օրինաւոր բաժինները: Արդարեւ Յուդա ^ըպաշտօն կատարող՝ քահանաներուն եւ Ղեւտացիներուն համար ուրախացաւ, 45 որովհետեւ անոնք՝ երգողներուն ու դռնապաններուն հետ՝ իրենց Աստուծոյն պաշտօնը եւ մաքրութեան պաշտօնը կը կատարէին, Դաւիթի ու անոր որդիին՝ Սողոմոնի պատուէրին համաձայն: 46 Արդարեւ վաղուց՝ Դաւիթի եւ Ասափի օրերը՝ երգողներու գլխաւորներ կային, նաեւ Աստուծոյ գովաբանութեան ու շնորհակալութեան երգեր: 47 Զօրաբաբէլի օրերը եւ Նէեմիայի օրերը՝ ամբողջ Իսրայէլը երգողներուն ու դռնապաններուն բաժինները կու տար, ամէն օր՝ իր ^ըբաժինը. սուրբ բաները Ղեւտացիներուն կը ^ժվերապահէին, Ղեւտացիներն ալ Ահարոնի որդիներուն կը վերապահէին:

^է Եբր.՝ առաջիններուն

^ը Եբր.՝ կայնող

^ը Եբր.՝ բանը

^ժ Եբր.՝ սրբացնէին

13

Այդ օրը Մովսէսի գիրքէն կարդացուեցաւ ժողովուրդին առջեւ, եւ հոն գրուած գտնուեցաւ թէ Ամմոնացիներն ու Մովաբացիները Աստուծոյ համախմբումին մէջ յաւիտեան մտնելու չեն, **2** որովհետեւ անոնք Իսրայէլի որդիները հացով եւ ջուրով չդիմաւորեցին, հապա Բաղաամը անոնց դէմ վարձեցին, որպէսզի զանոնք անիծէ. բայց մեր Աստուածը անէծքը օրհնութեան փոխեց: **3** Երբ Օրէնքին խօսքերը լսեցին, բոլոր խառնածիները Իսրայէլէն զատեցին:

ՆԷՆՄԻԱՅԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

4 Բայց ասկէ առաջ, մեր Աստուծոյն տան Բսենեակներուն վերատեսուչը՝ Եղիասիբ քահանան, Տուբիայի մերձաւորը, **5** անոր մեծ սենեակ մը պատրաստեր էր՝ ուր առաջ կը դնէին հացի ընծաները, կնդրուկը եւ անօթները, ցորենին, քաղցուին ու իւղին տասանորդները, նաեւ Ղեւտացիներուն, երգողներուն եւ դռնապաններուն համար որոշուածը, ու քահանաներուն տրուած բարձրացնելիք ընծաները: **6** Այդ ամբողջ ատենը ես Երուսաղէմ չէի, որովհետեւ Բաբելոնի Արտաշէս թագաւորին երեսուներկրորդ տարին թագաւորին գացեր էի: Ժամանակէ մը ետք՝ թագաւորէն «արտօնութիւն առի», **7** ու Երուսաղէմ գալով Եղիասիբի ըրած չարիքը հասկցայ, որ Աստուծոյ տան գաւիթին մէջ Տուբիայի համար մթերանոց մը պատրաստեր էր: **8** Ծատ դժգոհեցայ, եւ Տուբիայի տան բոլոր առարկաները սենեակէն դուրս նետեցի: **9** Յետոյ հրամայեցի որ սենեակները մաքրեն, եւ Աստուծոյ տան անօթները, հացի ընծան ու կնդրուկը հոն վերադարձուցի: **10** Նաեւ տեղեկացայ թէ Ղեւտացիներուն բաժինները տրուած չէին, քանի «պաշտօնը կատարող Ղեւտացիներէն ու երգողներէն իւրաքանչիւրը իր արտը փախած էր: **11** Ուստի «ստենակալները յանդիմանեցի» եւ ըսի. «Ինչո՞ւ Աստուծոյ տունը այսպէս լքուած է»: ասպա «զանոնք հաւաքեցի, ու զանոնք իրենց պաշտօնին մէջ հաստատեցի: **12** Այն ատեն ամբողջ Յուդան ցորենին, քաղցուին եւ իւղին տասանորդը շտեմարանները տարաւ: **13** Շտեմարաններուն վրայ Սեղեմիա քահանան, Սադովկ դպիրը, ու Ղեւտացիներէն՝ Փադայիան կարգեցի, – Մաթանիայի որդիին՝ Զաքուրի որդիին՝ Անան ալ անոնց քով էր, – որովհետեւ անոնք հաւատարիմ կը սեպուէին. անոնց գործը իրենց եղբայրներուն բաժին տալ էր: **14** Ո՛վ իմ Աստուածս, յիշէ՛ զիս ասոր համար, ու մի՛ ջնջեր իմ

^ա Երբ.՝ ականջներուն

^բ Կամ՝ մթերանոցներուն

^գ Երբ.՝ խնդրեցի

^դ Երբ.՝ գործը

^ե Երբ.՝ ատենակալներուն հետ վիճեցայ

^զ Այսինքն՝ Ղեւտացիներն ու երգողները

^է Երբ.՝ կայնեցուցի

² Բարեգործութիւններս, որ իմ Աստուծոյս տան մէջ եւ անոր Քաշտօնին մէջ կատարեցի:

15 Այդ օրերը Հրէաստանի մէջ տեսայ **ոմանք՝** որ Շաբաթ **օրը** հնձանին մէջ **խաղող** կը կոխէին, **ցորենի** որաներ կը մտցնէին, էջերու վրայ կը բեռցնէին, նաեւ գինի, խաղող, թուզ եւ ամէն **տեսակ** բեռ, ու զանոնք Շաբաթ օրը երուսաղէմ կը բերէին. **անոնց դէմ՝** ժողոքեցի՝ այն օրը երբ **իրենց** ուտեստեղէնը կը ծախէին: **16** Հոն Տիւրացիներ ալ կը բնակէին. ձուկ եւ ամէն **տեսակ** իսպրանք կը բերէին, ու Շաբաթ **օրը** Յուդայի որդիներուն եւ երուսաղէմի մէջ կը ծախէին: **17** Յուդայի ազնուականները յանդիմանեցի ու անոնց ըսի. «Այս ի՞նչ չար արարք է որ դուք կը գործէք՝ Շաբաթ օրը պղծելով: **18** Ձեր հայրերն ալ այսպէս չըրի՞ն. ուստի մեր Աստուածը այս ամբողջ չարիքը բերաւ մեր վրայ եւ այս քաղաքին վրայ, ու դուք Շաբաթը պղծելով՝ անլի բորբոքում կը բերէք Իսրայէլի վրայ»:
19 Ուստի հրամայեցի որ երուսաղէմի դռները Շաբաթէն առաջ գոցուին՝ երբ դռները **սկսին** շուքի մէջ ըլլալ. նաեւ հրամայեցի որ անոնք չբացուին՝ մինչեւ որ Շաբաթը անցնի: Իմ սպասաւորներէս **ոմանք** դռներուն քով՝ տեղաւորեցի, որպէսզի ո՛չ մէկ բեռ Շաբաթ օրը ներս մտնէ: **20** Վաճառականները եւ ամէն **տեսակ** իսպրանք ծախողները մէկ կամ երկու անգամ երուսաղէմէն դուրս գիշերեցին: **21** Ես զանոնք յանդիմանեցի՝ ըսելով. «Դուք ինչո՞ւ պարիսպին քով կը գիշերէք. եթէ կրկին այդպէս ընէք, ձեզ պիտի ձերբակալեմ»:
Այդ ատենէն ի վեր անգամ մըն ալ Շաբաթ **օրը** չեկան: **22** Ղեւտացիներուն ալ հրամայեցի որ մաքրուին, ու Շաբաթ օրը սրբացնելու համար գան դռները պահպանեն: Ո՛վ իմ Աստուածս, յիշէ՛ զիս ասոր համար ալ, եւ խղճա՛ իմ վրաս՝ քու մեծ կարեկցութեանդ համաձայն:

23 Այդ օրերը Հրեաներ տեսայ, որոնք ազովտացի, ամմոնացի ու մովաբացի օկիներու հետ ամուսնացած՝ էին: **24** Անոնց որդիներուն կէսը ազովտերէն կը խօսէր. Կերայերէն խօսիլ չէին գիտեր, հապա մէկ կամ միւս ժողովուրդին լեզուն **կը խօսէին:** **25** Հետեւաբար զանոնք յանդիմանեցի, զանոնք անիծեցի, անոնցմէ **ոմանք** ալ ծեծեցի եւ **իրենց** մազերը փետեցի: Ապա Աստուծոյ **անունով** անոնց երդում ընել տուի՝ **ըսելով.** «Ձեր աղջիկները անոնց որդիներուն պիտի չտաք, ու անոնց աղջիկներէն ձեր որդիներուն կամ ձեզի պիտի չառնէք **իրբ կին:** **26** Ասով չէ՞ր՝ որ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը մեղանչեց. թէպէտ շատ ազգերու մէջ անոր պէս թագաւոր չկար, իր Աստուծոյն սիրելի էր, եւ Աստուած զինք ամբողջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր կարգեր էր, օտարազգի կիները անոր՝ ալ մեղանչել տուին: **27** Ուստի **հիմա**՝ ձեզ թողո՞ւնք՝ որ այս ամբողջ մեծ չարիքը գործէք, եւ

² Եբբ.՝ կարեկցութիւններս

³ Կամ՝ պահպանութեան

⁴ Եբբ.՝ վկայեցի

⁵ Եբբ.՝ ծախուելիք

⁶ Եբբ.՝ կայնեցուցի

⁷ Եբբ.՝ ծախուելիք

⁸ Եբբ.՝ կիներ բնակեցուցած

⁹ Եբբ.՝ հրէերէն

¹⁰ Եբբ.՝ ձեզի մտիկ ընե՞նք

ՆԷՆՄԻԱՅԻ ԳԻՐԸԸ

օտարազգի կիներու հետ ամուսնանալով՝ մեր Աստուծոյն հանդէպ ուխտագանգ ըլլաք»:
28 Եղիասիբ քահանայապետին որդիին՝ Յովիադայի որդիներէն **մէկը** Որոնացի Սանաբադատի փեսան էր. հետեւաբար զայն քովէս ^ճվռնտեցի: **29** Ո՛վ իմ Աստուածս, յիշէ՛ զանոնք, քանի որ պղծեցին քահանայութիւնը եւ [՞]քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն ուխտը: **30** Այսպէս՝ զանոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի, եւ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն պաշտօնները [՛]վերահաստատեցի, **անոնցմէ** իւրաքանչիւրը իր գործին վրայ **նշանակելով**: **31** Նաեւ որոշուած ատենները **կատարուելիք** փայտի մատուցումն ու երախայրիքը **վերահաստատեցի**: Ո՛վ իմ Աստուածս, յիշէ՛ զիս բարիքի համար:

^ճ Եբբ.՝ փախցուցի

[՞] Եբբ.՝ քահանայութեան

[՛] Եբբ.՝ կայնեցուցի